

**ПРОГРАМА „ОБРАЗОВАНИЕ“
2021-2027**

УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

BG05SFPR001-1.005 „Ограмотяване на възрастни“

(чрез прилагане на подхода ИТИ)

Съдържание

1. Наименование на програмата:	3
2. Наименование на приоритета и специфичната цел:	3
3. Номер и наименование на процедурата:	3
4. Измерения по кодове:	3
5. Териториален обхват:	3
6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати:	3
7. Индикатори (показатели):	6
8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата и разпределение по категория региони (ако е приложимо):	8
9. Минимален (ако е приложимо) и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект:	8
10. Процент на съфинансиране:	9
11. Допустими кандидати:	9
12. Допустими партньори (ако е приложимо):	14
12.1. Допустими партньори:	14
12.2. Допустими асоциирани партньори:	16
13. Дейности, допустими за финансиране:	16
14. Категории разходи, допустими за финансиране:	23
14.1. Условия за допустимост на разходите:	24
14.2. Допустими разходи:	25
14.3. Недопустими разходи:	28
15. Допустими целеви групи (ако е приложимо):	29
16. Приложим режим на минимални/държавни помощи (ако е приложимо):	29
17. Хоризонтални принципи:	36
18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта (ако е приложимо):	38
19. Ред за оценяване на концепциите за проектни предложения (ако е приложимо):	38
20. Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения (ако е приложимо):	38
21. Ред за оценяване на проектните предложения:	38
22. Критерии и методика за оценка на проектните предложения:	39
23. Начин на подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения:	39
24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване:	40
25. Краен срок за подаване на проектните предложения:	42
26. Допълнителна информация:	43
27. Приложения към Условията за кандидатстване:	44

1. Наименование на програмата:

Програма „Образование“ 2021-2027 г. (ПО)

2. Наименование на приоритета и специфичната цел:

Приоритет 1 Приобщаващо образование и образователна интеграция

СЦ по чл. 4, пар. 1, буква ж) от Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета - Насърчаване на ученето през целия живот, по-специално гъвкавите възможности за повишаване на квалификацията и за преквалификация за всички, като се вземат предвид предприемаческите и цифровите умения, по-доброто предвиждане на промените и изискванията за нови умения в зависимост от нуждите на пазара, улесняването на преходите в професионалното развитие и насърчаването на професионалната мобилност (ЕСФ+)

3. Номер и наименование на процедурата:

BG05SFPR001-1.005 „Ограмотяване на възрастни“ (чрез прилагане на подхода ИТИ)

4. Измерения по кодове¹:

Код по измерение: Област на интервенция: 151

Код по измерение: Форма на подкрепа: 01

Код по измерение: Териториален механизъм за изпълнение и териториална насоченост: 08

Код по измерение: Допълнителни вторични тематични области във връзка с ЕСФ+: 10

Код по измерение: Равенство между половете във връзка с ЕСФ+, ЕФРР, КФ и ФСП: 02

5. Териториален обхват:

Дейностите следва да се изпълняват на територията на Република България.

6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати:

Основната цел на процедурата е подкрепа на уязвими групи за социално включване чрез осигуряване на достъп до образование и обучение за по-добра реализация на пазара на труда.

Специфичните цели са:

- Подкрепа за участието в различни форми на учене през целия живот чрез включване в гъвкави форми за образование за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основното образование на уязвими групи;

- Подкрепа за подпомагане прехода от образование към реализация на пазара на труда.

През периода 2021-2027 г. в България се прилага подходът за Интегрирани териториални инвестиции, с което се цели развитие на модел на партньорство и насърчаване на сътрудничеството между различни действащи лица на местно ниво – както между местните власти и другите заинтересовани страни, така и между отделните административни звена и публични институции.

Съгласно **Обзора на образованието и обучението за 2023 г.**² България продължава да има един от най-ниските проценти на участие на възрастните в образование и обучение в ЕС, особено по

¹ Съгласно Приложение I на Регламент (ЕС) 2021/1060 за процедурата: код 151 Подкрепа за ученето за възрастни (с изключение на инфраструктурата); код 01 Безвъзмездни средства; код 08 Други видове целеви територии (ИТИ); код 10 Преодоляване на предизвикателствата, установени в рамките на европейския семестър; код 02 Интегриране на принципа на равенство между половете.

² <https://education.ec.europa.eu/bg/about-eea/education-and-training-monitor>.

отношение на хората в неравностойно социално-икономическо положение. Участието е особено ниско от страна на безработните, хората с увреждания или с по-ниски равнища на образование и умения, ромите и хората, живеещи в селски и отдалечени райони. Това оказва въздействие върху участието на тези групи на пазара на труда, в образованието и обучението и в социалното приобщаване.

В приетите през 2021 г. Стратегическа рамка за образование, обучение и учене в Република България (2021-2030 г.) и Стратегия по заетостта на Република България 2021-2030 г. са включени мерки, насочени към възрастните със слаби умения и ниска квалификация и възрастните в неравностойно социално-икономическо положение, както и пътища за повишаване на квалификацията. С Националната стратегия на Република България за равнопоставяне, включване и участие на ромите (2021-2030 г.) и Плана за действие към нея (приет през 2022 г.) се насърчава участието на лица от уязвими групи, включително роми, в продължаващо образование и/или професионална квалификация и/или висше образование.

Съгласно **Сравнителен анализ (на ЕК) на резултатите от изследването PISA 2022**³, основните умения са от решаващо значение за личния, академичния и професионалния успех. Те служат като градивни елементи, които позволяват на хората да се ориентират в сложността на живота, да се ангажират с техните общности и да допринасят съществено за обществото. Основните умения, придобити чрез образование, повишават производителността на труда и поддържат темпото на иновациите, изисквано от цифровия преход и все по-базираната на знанието икономика. Страните с по-добре квалифицирано население се възстановяват по-бързо от икономически сътресения и имат по-добра икономическа устойчивост. По-добре квалифицираните млади хора имат по-добри перспективи за заетост, докато нискоквалифицираните имат по-лоши шансове за заетост. Обикновено има силна връзка между образованието и приходите и възможността за заетост може да доведе до по-високи доходи.

С изпълнението на дейностите, предвидени по процедурата, ще се допринесе за повишаване на участието на населението на възраст 25-64 г. в образование и обучение; намаляване на преждевременно напусналите образование и обучение; намаляване дела на младежите на възраст 15-29 г., които не работят и не учат.

Процедурата отговаря на препоръките в разработена от **Световна банка** Програмна концепция „Учене през целия живот 2.0.“ за насърчаване и подкрепяне предлагането на възможности „втори шанс“ за образование за възрастни .

Подкрепата по процедурата ще бъде насочена към преодоляване на следните нужди от инвестиции с висок приоритет, очертани като специфични за страната в **Приложение Г на Доклада за България на Европейския семестър за 2019 г.:**

- предотвратяване на преждевременното напускане на училище, посредством целенасочен подход и насърчаване на гъвкави програми за втори шанс;
- повишаване на привлекателността, качеството и приложимостта на програмите за професионално образование и обучение и насърчаване на участието в обучение за възрастни, включително инвестиции в инфраструктурата и оборудването.

Изпълнението на дейностите ще допринесе за постигане на целите и политиките на **Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България, 2021-2030**, Приоритетна област 8 „Учене през целия живот“ и Плана за нейното изпълнение за 2024 г., на **Националната стратегия на Република България за равенство,**

³ <https://education.ec.europa.eu/bg/news/report-of-pisa-2022-study-outlines-worsening-educational-performance-and-deeper-inequality>.
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d9d9adad-c71b-11ee-95d9-01aa75ed71a1>.

приобщаване и участие на ромите 2021-2030 г. и Националният план за действие за 2022-2023 г. за нейното изпълнение, цел 7. Насърчаване на участието на лица от уязвими групи, включително ромите, в продължаващо образование и/или професионална квалификация и/или висше образование.

Направените инвестиции ще допринесат и за изпълнение на приоритет 1 на **Националната програма за развитие България 2030**, който се отнася до образованието и уменията, който отговаря на под-приоритет 1.4 за ученето през целия живот с фокус върху разширяването на формалните и неформалните възможности за учене през целия живот за нискоквалифицираните възрастни лица, и тези в неравностойно положение, както и върху предоставянето на по-гъвкави програми „втори шанс“ за образование за възрастни (1.4a).

Процедурата се основава на **научени уроци** от изпълнението на процедури „Ограмотяване на възрастни – Фаза 1“ (директно предоставяне с конкретен бенефициент МОН) и „Ограмотяване на възрастни – 2“ (процедура на подбор на проектни предложения) по **Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. (ОПНОИР)**. Подкрепата за ограмотяване на възрастни по ОПНОИР е оценена, че има съществен принос за постигане на целите на стратегически документи за образователна интеграция на ромите⁴, и съответно е необходимо да продължи работата с целевите групи за завършване на основна степен на образование и насочване към по-висока степен на образование. Демографските фактори и най-вече миграционните процеси оказват голямо влияние върху изпълнението на тези дейности, но използването на опростено отчитане на разходите и прилагане на процедура на директно предоставяне чрез подхода ИТИ се установява като най-подходящ инструмент за реализиране на дейности за участие на възрастни в учене през целия живот и улесняване на достъпа до пазара на труда.

Чрез процедурата се осигурява устойчивост от постигнатото по двете процедури за ограмотяване на възрастни по ОПНОИР. От проект на Министерство на образование и науката по процедура BG05M2OP001-3.004 „Ограмотяване на възрастни – фаза 1“ по ОПНОИР (проект „Нов шанс за успех“), ще се ползват разработените и утвърдени от МОН учебни планове и учебни програми, адаптирани за възрастни, актуализираната и адаптирана цялостна методология за ограмотяване и обучение на възрастни, актуализирана в частта си за обучение на възрастни за придобиване на компетентности за класовете в прогимназиалния етап, разработените работни листове за обучаемите и наръчници за обучаващите. От процедура чрез подбор на проектни предложения „Ограмотяване на възрастни – 2“ по ОПНОИР ще се използват научените уроци с оглед увеличаване на интереса на потенциалните участници за участие в този тип дейности, както и ще се надградят добрите практики и натрупаният опит на регионално ниво.

Настоящата процедура може да има единствено допълващ/надграждащ ефект, без да дублира и припокрива друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния/общинския бюджет, бюджета на Европейския съюз или друга донорска програма. С цел недопускане на двойно финансиране, в процеса на изпълнение на проектите ще се извършва демаркация по отношение на дейностите и целевите групи, финансирани по процедурата и с други публични финансови източници.

Недопускането на дублиране ще се наблюдава/проверява на етап кандидатстване (чрез декларации), на етап договаряне (чрез проверки за двойно финансиране), а при изпълнението на проектите чрез проверки за двойно финансиране, списъци на участници, дейности, плащания и др.

Информацията за демаркация се попълва в секция 11. „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Демаркация и допълняемост“ от Формуляра за

⁴ ФИНАЛНА ОЦЕНКА по тематични направления: „Ефективност на операциите: Ориентираност към резултати и степен на постигане на специфичните цели по инвестиционен приоритет 9i и 9ii по Приоритетна ос 3 на Програмата“, „Ефикасност на операциите: Реализиране на оптимално съотношение между вложените ресурси и постигнатите продукти (индикатори за изпълнение) и адекватност на прилаганите методологии за опростено отчитане на разходите“ и „Оценка на въздействието“ (<https://sf.mon.bg/?h=downloadFile&fileId=3487>).

кандидатстване. На етапа на кандидатстване конкретните бенефициенти и техните партньори декларират в Декларация при кандидатстване на кандидата/партньора (Приложение I към Условието за кандидатстване) липса на двойно финансиране и за увереност съгл. чл. 73, ал. 2, буква е) от Регламент (ЕК) 2021/1060.

7. Индикатори (показатели)⁵:

Индикаторите, чрез които се измерва постигането на целевите стойности по процедурата са следните:

Индикатори за изпълнение (краен продукт)

• **ЕЕСО09 Участници с прогимназиален етап на основното образование или по-ниско.**

Индикаторът измерва броя на участниците с основно и/или по-ниско от основно образование или броя на лицата над 16 години, с основно и/или без основно образование, в дейности за учене през целия живот като участници в курсове за грамотяване (1 – 4 клас), участници в курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основното образование (за всеки от 5, 6 и 7 клас) и участници в процедури за валидиране на умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение и информално учене в съответствие с разпоредбите на ЗПУО и утвърдените програми за образование на възрастни за придобиване на клас/етап/степен на основно образование, кариерно ориентиране и консултиране и насочване за включване в гъвкави форми за образование на тези, които не са завършили средно образование и осигуряване на условия за втори шанс, и по-ниско образование.

Индикатор ЕЕСО09 задължително трябва да бъде включен във всяко проектно предложение по процедурата.

От тях:

– **ЕЕСО02 Безработни, включително трайно безработни.**

Индикаторът измерва броя на безработните участници над 16 години с основно и по-ниско от основно образование. Индикаторът отчита и лица с основно образование, които са обхванати в дейности за кариерно ориентиране и/или консултиране⁶.

– **ЕЕСО04 Неактивни лица.**

Индикаторът измерва броя на неактивните лица над 16 години, с основно образование и с образование по-ниско от основното. Индикаторът отчита и неактивни лица с основно образование, обхванати в кариерно ориентиране и консултиране, и насочване за включване в гъвкави форми за образование на тези, които не са завършили средно образование и осигуряване на условия за втори шанс, и по-ниско образование.

– **ЕЕСО05 Заети, включително самостоятелно заети.**

Индикаторът измерва броя на заетите, вкл. самостоятелно заетите лица над 16 години, с основно и по-ниско образование. Индикаторът отчита и лица с основно образование, но без средно образование, в кариерно консултиране и насочване за включване в гъвкави форми на образование за осигуряване на условия за втори шанс.

!!!! В случай че в проектно предложение се планира да бъдат обхванати безработни, включително трайно безработни (ЕЕСО02); неактивни лица (ЕЕСО04); заети, включително

⁵ Под индикатори се имат предвид показатели съгласно чл. 16 Рамка за качество на изпълнението от Регламент (ЕС) 2021/1060.

⁶ За целите на операцията безработни, вкл. трайно безработни са лица над 16 години, с основно и без основно образование, които към момента на включване в дейности по операцията нямат работа, но активно търсят работа, регистрирани или не в Бюрата по труда към Агенция по заетостта по реда на Закона за насърчване на заетостта.

самостоятелно заети (ЕЕСО05), следва задължително да бъде включен съответният индикатор в проектното предложение.

- **ЕЕСО15 Малцинства (включително маргинализирани общности като ромите).**

Индикаторът измерва броя на лицата над 16 години, с основно и/или по-ниско образование от маргинализирани общности като ромите и др., вкл. участниците в кариерно ориентиране и консултиране, както и в насочване за включване в гъвкави форми за образование на тези, които не са завършили средно образование и осигуряване на условия за втори шанс.

Индикатор ЕЕСО15 задължително трябва да бъде включен във всяко проектно предложение по процедурата.

Индикатори за резултат

- **ЕЕСR01 Участници, които при напускане на операцията са започнали да търсят работа.**

Индикаторът измерва броя на неактивните лица с основно и по-ниско образование, които в резултат на участието им в процедурата са повишили образователното си ниво и след приключване на участието си в процедурата са започнали да търсят активно работа, окуражени от по-високото си образование, насърчени от кариерното ориентиране и консултиране по време на процедурата, както и от предоставяне на условия за включване в гъвкави форми на образование на тези с основно, но без средно образование.

!!!! В случай че в проектно предложение се планира да бъдат обхванати неактивни лица (ЕЕСО04) индикатор за резултат ЕЕСR01 следва задължително да бъде включен в проектното предложение.

- **ЕЕСR03 Участници, които при напускане на операцията получават квалификация.**

Индикаторът измерва броя на лицата над 16 години, които са повишили образователното си ниво в резултат на участието им в процедурата, т.е. са придобили етап, клас, степен от основното образование, като са получили удостоверение за завършен клас/етап/степен от основното образование при условия, определени с държавния образователен стандарт за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование (удостоверения по чл. 168, ал. 1, т. 3, 4 или 5 от ЗПУО) в рамките на процедурата след участие в курсове за ограмотяване, в курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основното образование и в процедура за валидиране на компетентности, придобити чрез неформално обучение и неформално учене в рамките на процедурата.

Индикатор ЕЕСR03 задължително трябва да бъде включен във всяко проектно предложение по процедурата.

Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ИСУН) не позволява въвеждане на индивидуални индикатори на ниво проект от страна на кандидата.

!!! ВАЖНО: В секция 5. Индикатори от Формуляра за кандидатстване в ИСУН кандидатите следва да включат в своето проектно предложение всички задължителни индикатори за изпълнение и за резултат, както и останалите относими индикатори (когато е приложимо), които съответстват на планираните в проекта дейности.

Информация за определяне общия брой на лицата по съответния индикатор се предоставя в секция „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, поле „Описание на целевите групи“.

Всеки индикатор трябва да бъде количествено определен в секция 5. Индикатори от Формуляра за кандидатстване за приложимата категория регион с положителна целева

стойност, различна от 0. Целевата им стойност следва да е цяло число, не по-малко от целевата стойност на индикатора, посочен в одобрената комбинирана концепция за ИТИ. Базовата стойност на всеки индикатор, включен в проектното предложение, следва да бъде „0“.

Изискванията за индикаторите са част от критериите за оценка на проектното предложение. При неизпълнение на одобрени индикатори, съгласно чл. 70, ал. 1, т. 7 на Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ), финансовата подкрепа със средства от ЕФСУ може да бъде отменена изцяло или частично чрез извършване на финансова корекция.

Кандидатът и партньорът/ите на етап кандидатстване декларират съгласие за ползване и разпространение на обобщените данни по проекта от Управляващия орган (УО) и от НСИ (задължително условие за НСИ), съгласно Регламент (ЕО) № 223/2009, за предоставяне на статистически данни) в раздел II. от Декларация при кандидатстване на кандидата/партньора (*Приложение I към Условиата за кандидатстване*), както в процеса на кандидатстване, така и за целия период на изпълнение на програмата.

8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата и разпределение по категория региони (ако е приложимо):

Общият бюджет по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (БФП) е, както следва:

3 800 000 лева

Средства от ЕСФ+

2 945 000 лева

Национално съфинансиране

855 000 лева

Регион в преход: Югозападен район (ЮЗР) - 1 900 000 лв.

По слабо развити региони:

Южен централен район (ЮЦР) - 1 150 000 лв.

Югоизточен район (ЮИР) - 750 000 лв.

Северозападен район (СЗР) - 0 лв.

Северен централен район (СЦР) - 0 лв.

Североизточен район (СИР) - 0 лв.

9. Минимален (ако е приложимо) и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект:

Минимален размер на безвъзмездната финансова помощ за проект по настоящата процедура: 250 000 лева.

Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за проект по настоящата процедура: съгласно посоченото в таблицата по т. 11 но не повече от 750 000 лева.

В минималния и максималния размер на безвъзмездна финансова помощ се включват планираните допустими преки и непреки разходи на проектното предложение. **На етап кандидатстване всеки кандидат във Формуляра за кандидатстване следва да планира преките си разходи, като има предвид следното:**

- за проектни предложения с БФП от 250 000 лв. до 400 000 лв. се прилага единна ставка от 12% от преките разходи за определяне на непреките разходи. В този случай преките разходи по проекта не могат да бъдат по-малко от 223 214,29 лв. и повече от 357 142,86 лв.
- за проектни предложения с БФП от 400 001 лв. до 750 000 лв. се прилага единна ставка от 11% от преките разходи за определяне на непреките разходи. В този случай преките разходи по проекта не могат да бъдат по-малко от 360 361,26 лв. и повече от 675 675,68 лв.
- в частния случай, когато преките разходи по проекта са от 357 142,87 лв. до 360 361,25 лв. се прилага единна ставка от 12% от преките разходи, но стойността на непреките разходи се определя до максималния размер, при който е спазено изискването размерът на БФП (сумата на преките и непреките разходи) да не надхвърля 400 000 лв.

10. Процент на съфинансиране⁷:

По настоящата процедура не се изисква съфинансиране от страна на кандидата.

11. Допустими кандидати:

Съгласно одобрените на Третото заседание на Комитета за наблюдение на Програма „Образование“ (КН на ПО) Методология и критерии за подбор на операция „Ограмотяване на възрастни (чрез прилагане на подхода ИТИ)“ и Единните указания за кандидатване с концепции за Интегрирани териториални инвестиции (процедура в ИСУН с номер BG16FFPR003-2.001 – Концепции за Интегрирани териториални инвестиции (ИТИ), обявена на 27.06.2023 г.)⁸, настоящата процедура се реализира чрез процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на конкретни бенефициенти по реда на чл. 25, ал. 1, т. 2, чл. 24, ал. 6 и чл. 43, ал. 1 от ЗУСЕФСУ и чл. 2, т. 2 от ПМС № 23 от 13 февруари 2023 г., в изпълнение на одобрени комбинирани концепции за интегрирани териториални инвестиции (ИТИ).

Кандидати и съответно конкретни бенефициенти⁹ по настоящата процедура по смисъла на чл. 25, ал. 1, т. 2 и Глава трета, раздел III от ЗУСЕФСУ и на основание чл. 43, ал. 1 от ЗУСЕФСУ са следните общини, училища и юридически лица с нестопанска цел, определени за отговорни партньори в одобрени комбинирани концепции за ИТИ (КИТИ), по отношение на дейности за ограмотяване на възрастни:

№ по ред	№ на КИТИ	Конкретен бенефициент (КБ)	Партньор/и	Финансов ресурс за проектно предложение, лв.
ЮЖЕН ЦЕНТРАЛЕН РАЙОН				
1	BG16FFPR003-2.001-0152	СУ „Паисий Хилендарски“, гр. Хасково	-	750 000,00

⁷ Посочва се процентът на безвъзмездната финансова помощ (европейско и национално съфинансиране) и на съфинансирането от страна на бенефициента (ако е приложимо).

⁸ <https://eumis2020.government.bg/bg/s/8d3ebf57-ff75-4ad5-afa1-5747f558ee98/Procedure/InfoEnded/fa6b3a4d-c93a-46f5-a98d-744b07bcfb8d>.

⁹ Съгласно Единните указания за кандидатстване с концепции за ИТИ „Участниците (партньорите) в одобрени комбинирани концепции за ИТИ, които ще изпълняват дейности, стават конкретни бенефициенти по съответните програми, по които е предложено да се финансират.“ и „Участниците от одобрени комбинирани концепции, за които не достига финансиране за някоя от дейностите по съответната програма, остават в резервен списък и при освобождаване на ресурс могат да получат БФП като конкретни бенефициенти и УО да ги покани да подадат проектни предложения, по реда на класиране на концепциите.“

2	BG16FFPR003-2.001-0152	Община Харманли	СУ „Неофит Рилски“, гр. Харманли	400 000,00
Общо за ЮЦР				1 150 000,00
ЮГОИЗТОЧЕН РАЙОН				
3	BG16FFPR003-2.001-0015	ПГХТ „Акад. Неделчо Неделчев“, гр. Сливен	-	750 000,00
Общо за ЮИР				750 000,00
ЮГОЗАПАДЕН РАЙОН				
4	BG16FFPR003-2.001-0148	Община Ботевград	ППМГ „Акад. проф. д-р Асен Златаров“, гр. Ботевград	400 000,00
5	BG16FFPR003-2.001-0132	Община Сандански	ПГ „Яне Сандански“, гр. Сандански; ЗПГ „Климент Тимирязев“, гр. Сандански.	750 000,00
6	BG16FFPR003-2.001-0099	Сдружение „Бизнес инкубатор – Гоце Делчев“, гр. Гоце Делчев	Първо основно училище „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. Гоце Делчев	750 000,00
Общо за ЮЗР				1 900 000,00
				ОБЩО в лв. 3 800 000,00

Специфични изисквания за допустимост на конкретните бенефициенти:

Общини

Община – конкретен бенефициент следва да представи Решение на Общинския съвет, с което се изразява съгласие с участието на общината в проектното предложение като кандидат. Решението на Общинския съвет се прилага в секция 13. „Прикачени документи“ от Формуляра за кандидатстване или се предоставя линк към източника, на който е наличен, ако е приложимо.

Училища

Държавни, общински, частни училища – конкретни бенефициенти по настоящата процедура следва към датата на подаване на проектното предложение да са вписани в Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование¹⁰.

Частни училища, съгласно т. 16. „Приложим режим на минимални/държавни помощи (ако е приложимо)“ от настоящите Условия за кандидатстване, следва да отговарят на изискванията за предоставяне на минимална помощ в съответствие с Регламент (ЕС) 2023/2831 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis (в текст от значение за ЕИП, ОВ L от 15.12.2023 г.). Всички обстоятелства, свързани с изискванията на Регламент (ЕС) 2023/2831 г., се декларират в Декларация за минимални помощи (Приложение IV към Условията за кандидатстване). Декларацията за минимални помощи се представя от частно училище на етап кандидатстване и впоследствие

¹⁰ Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование - <https://ri.mon.bg/home>, създаден в изпълнение на чл. 345 от ЗПУО и Наредба № 2 от 24 януари 2017 г. за Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

преди сключване на административния договор за безвъзмездна финансова помощ, в случай че са настъпили промени в декларациите на етап кандидатстване обстоятелства¹¹.

Проверката за конкретен бенефициент частно училище се извършва служебно в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ТРРЮЛНЦ), Регистър БУЛСТАТ или в други публични регистри, по наличните в регистъра устав/учредителен акт, удостоверение за актуално състояние, съдебно решение или решение по вписване, удостоверяващи статута на частното училище).

Юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ)

ЮЛНЦ – конкретни бенефициенти по настоящата процедура следва:

- **да са регистрирани** по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ) като юридически лица с нестопанска цел за осъществяване на дейност в обществена полза **с цели и предмет на дейност в сферата на образованието и/или работата с уязвими групи** (съгласно допустимите целеви групи по настоящата процедура) и да са **действащи и работещи организации за постигане на целите си по предмета им на дейност най-малко 2 години преди датата на подаване на проектни предложения** по процедурата, видно от устав/учредителен акт, удостоверение за актуално състояние, съдебно решение или решение по вписване;

- **да имат опит** в изпълнение на дейности, сходни или идентични с тези по процедурата и/или **участие в изпълнението на поне един приключен проект в сферата на образованието и/или работата с уязвими групи преди датата на обявяване на процедурата.**

Проверката за конкретен бенефициент ЮЛНЦ се извършва служебно в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ТРРЮЛНЦ), Регистър БУЛСТАТ или в други публични регистри, по наличните в регистъра устав/учредителен акт, удостоверение за актуално състояние, съдебно решение или решение по вписване, удостоверяващи статута на ЮЛНЦ, както и на база представените документи, доказващи опит в изпълнение на сходни или идентични дейности с тези по процедурата и/или участие в изпълнението на поне един проект в сферата на образованието и/или работа с уязвими групи през последните две години преди датата на обявяване на процедурата (примерни документи за доказване на опит/участие са писма, препоръки, договори, споразумения, меморандуми, отчети по проекти, други приложими).

В случай че документите са налични в други публични регистри, ЮЛНЦ посочва източниците на информация или прилага документите в ИСУН. Удостоверението за актуално състояние на ЮЛНЦ следва да е издадено не по-рано от 3 месеца преди крайната дата на кандидатстване, сканирано и прикачено в ИСУН.

В случай че ЮЛНЦ е било регистрирано в частна полза, но към датата на подаване на проектното предложение вече е пререгистрирано в обществена полза съгласно чл. 2, ал. 2 от ЗЮЛНЦ и отговаря на изискването да има най-малко 2 години дейност в сферата на образованието и/или работата с допустимите целеви групи (уязвими групи), допустимостта се проверява в ТРРЮЛНЦ и/или на база представените в ИСУН документи по т. 11, т. 12 и т. 13 от **Критерии и методология за оценка на проектно предложение по процедура „Ограмотяване на възрастни (чрез прилагане на подхода ИТИ)“ (Приложение XII към Условиата за кандидатстване).**

!!! В тази връзка ЮЛНЦ следва да са извършвали дейност през последните две финансови години. За доказване на общественополезната си дейност ЮЛНЦ трябва да са обявили документите по чл.

¹¹ Декларират се обстоятелства за период от три предходни години спрямо датата на подаване на проектното предложение/датата на сключване на административния договор за БФП (например проектното предложение се подава на 24 април 2024 г., като декларациите обхващат 3 годишен предходен период от 25 април 2021 година до 24 април 2024 г. включително).

40, ал. 3 от ЗЮЛНЦ (Годишен доклад за дейността с финансови отчети) за последните две приключили финансови години към датата на кандидатстване.

ЮЛНЦ, съгласно т. 16. „Приложим режим на минимални/държавни помощи (ако е приложимо)“ от настоящите Условия за кандидатстване, **следва да отговаря на изискванията за предоставяне на минимална помощ**, в съответствие с Регламент (ЕС) 2023/2831 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis (в текст от значение за ЕИП, ОВ L от 15.12.2023 г.). Всички обстоятелства, свързани с изискванията на Регламент (ЕС) 2023/2831 г., се декларират в **Декларация за минимални помощи (Приложение IV към Условията за кандидатстване)**. Декларацията за минимални помощи се представя от ЮЛНЦ на етап кандидатстване и впоследствие, преди сключване на административния договор за безвъзмездна финансова помощ, в случай че са настъпили промени в деклариранията на етап кандидатстване обстоятелства.

Изисквания за проектно предложение

ВАЖНО! Проектното предложение следва да съответства на одобрената комбинирана концепция за ИТИ.

Проверката за съответствие се извършва по отношение на:

- цели, кандидат, партньори, асоциирани партньори, дейности, общ размер на искано финансиране чрез БФП, териториален обхват, срок за изпълнение, индикатори, целеви групи, вкл. уязвими целеви групи;
- общият размер на исканото финансиране чрез БФП на проектното предложение следва да е равен или по-малък от общия размер на исканото финансиране чрез БФП в одобрената комбинирана КИТИ;
- целевите стойности на индикаторите за продукт и на индикаторите за резултат в проектното предложение следва да са не по-малки от целевите стойности на индикаторите, посочени в одобрената комбинирана КИТИ.

ВАЖНО!!!

В случай че конкретен бенефициент е училище, партньорството с община/друго училище/ЮЛНЦ/ЦПЛР/РУО не е задължително.

В случай че конкретен бенефициент е община/ЮЛНЦ, партньорството с поне едно училище е задължително. В този случай на етап кандидатстване конкретният бенефициент следва да подаде към проектното предложение **Декларация за партньорство (Приложение II към Условията за кандидатстване)**, попълнена съгласно образеца и подписана от всички партньори, в която се описва ролята на конкретния бенефициент и партньорите. При одобрение на проектното предложение за финансиране преди подписване на административен договор за безвъзмездна финансова помощ се представя **Споразумение за партньорство (Приложение XX към Условията за изпълнение)**. Кандидатите задължително подписват Споразумение за партньорство с всички партньори, в което детайлно описват ролята и задълженията на всеки участник в партньорството.

Конкретните бенефициенти следва да опишат в проектните си предложения Механизъм за идентифициране и мотивиране на целевите групи и включването им в дейности по процедурата, който предвижда задължителна комуникация с дирекция „Бюро по труда“ към Агенция по заетостта в процеса на идентифициране на конкретните представители на целевите групи. Информацията се посочва в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Механизъм за идентифициране и мотивиране на целевите групи“ от Формуляра за кандидатстване.

Кандидатът по процедурата за директно предоставяне трябва:

- да е пряко отговорен за изпълнението на дейностите по проекта;

и

- да разполага с необходимия административен капацитет, както и с финансови ресурси (финансов капацитет) и механизми за устойчивост, позволяващи да се изпълнят предложените в проектното предложение дейности и да се гарантира тяхната финансова устойчивост, съгласно **Критерии и методология за оценка на проектно предложение по настоящата процедура (Приложение XII към Условиата за кандидатстване)**.

При кандидатстване, кандидатът трябва да декларира в секция 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, че разполага с необходимия финансов и административен капацитет за изпълнението на проекта.

Финансови ресурси (финансов капацитет) и механизъм за устойчивост

Счита се, че кандидатът разполага с **финансов капацитет**, в случай че неговият оборот с натрупване през последните две приключили финансови години преди датата на кандидатстване е поне **30%** от стойността на исканото финансиране по проекта.

Финансовият капацитет се оценява, както следва:

- за кандидат – община – финансовият капацитет се оценява на база на бюджета на общината за текущата финансова година от Закона за държавния бюджет към момента на кандидатстването.

- за кандидат – държавно/общинско училище – финансовият капацитет се оценява на база на касовото изпълнение на бюджета им за последните две приключили финансови години към момента на кандидатстването.

- за кандидат – частно училище – финансовият капацитет се оценява на база на оборота му за последните две приключили финансови години, вкл. финансирането от държавния бюджет, към момента на кандидатстването или друг приложим счетоводен документ (за частните училища като отчет за приходите и разходите (ОПР), баланс, отчет за стопанската и нестопанската дейност, отразени в Годишен отчет за дейността - ГОД), съдържащ отчет за изпълнението на бюджета на съответната организация.

- за кандидат – ЮЛНЦ – финансовият капацитет се оценява на база на оборота му за последните две приключили финансови години към момента на кандидатстването и приложими счетоводни документи – ОПР, баланс, отчет за стопанската и нестопанската дейност, отразени в ГОД.

Под „общ оборот за две приключили финансови години“ за кандидат държавно/общинско училище се разбира годишното изпълнение на делегирания бюджет за образователната институция (училище), включително и финансирания по проекти извън делегирания бюджет, за последните две приключили финансови години и други приходи (раздел „Приходи, помощи и дарения“ от Сборен отчет за касовото изпълнение на училището). За **частно училище** е сумата от годишните обороти за последните две приключили финансови години заедно/съвкупно от стопанската и нестопанската дейности, включително и финансирания по проекти. Нестопанската дейност за целите на процедурата включва изпълнението по получената държавна субсидия съгласно ЗПУО и Наредбата за финансиране на институциите в системата на предучилищното и училищно образование, включително финансирания по проекти, ако е приложимо.

Под „общ оборот за две приключили финансови години“ за ЮЛНЦ следва да се разбира сумата от годишните обороти на юридическото лице за последните две приключили финансови години заедно/съвкупно за стопанската и нестопанската дейности.

За целите на настоящата процедура под „годишен оборот“ се разбират **нетните приходи от продажби от стопанската дейност** (параграф 15 100) плюс приходите от нестопанската дейност за съответната финансова година.

Финансовият капацитет на кандидата се оценява на база представените счетоводни документи и служебната проверка по критерий № 11 от Критерии и методология за оценка на проектно предложение по настоящата процедура (Приложение XII към Условиата за кандидатстване).

!!! В случай че исканите документи от кандидати са налични в МОНИТОРСТАТ на Националния статистически институт, същите се проверяват по служебен път, когато е осигурена възможност за това.

В случай че исканите документи, заверени по реда на Закона за счетоводство, са публично достъпни на други електронни източници, кандидатът следва да предостави линк към източниците, в които са налични за целите на оценката на финансовия капацитет. В случай че документът/ите не е/са публично опосвестен/и, се прилагат от кандидата в ИСУН.

Счита се, че са налице механизми за устойчивост, когато кандидатът е посочил във Формуляра за кандидатстване, секция 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Устойчивост на проекта“, начините, чрез които ще осигури възможност ползите от проекта за целевите групи да продължат да съществуват и след края на финансирането по проекта, и е посочил потенциалните източници за финансиране след приключване на проекта и те са реалистични и надеждни.

Административен капацитет

Екипът за организация и управление на проекта следва да бъде съобразен със спецификата и обема на заложените дейности. За доказване на административен капацитет, кандидатът следва да представи **автобиографии** по образец (Приложение VII към Условиата за кандидатстване) на членовете на **основния екип за организация и управление**, който включва задължително **ръководител на проекта, координатор и счетоводител (финансист)**. Счита се, че е налице административен капацитет за изпълнение на проекта, видно от представените автобиографии, когато :

- Ръководителят на проекта има минимум 2 години опит в управлението/изпълнението на сходен тип дейности и/или управление/изпълнение на сходен тип проекти;

- всеки от останалите двама членове на основния екип има най-малко 1 година опит в изпълнението на сходен тип дейности и/или управление/изпълнение на сходен тип проекти.

В тази връзка в поле „Участие в други програми и проекти/заетост по тях“ от представените автобиографии следва да е посочен период на изпълнение/участие в проектите, както и заетостта по тях.

За целите на процедурата под „сходен тип дейности“ следва да се разбират дейности в сферата на образованието и/или работата с уязвими групи. Под „сходен тип проекти“ следва да се разбират проекти със сходни дейности и/или проекти за уязвими групи като тези по настоящата процедура. За счетоводителя (финансиста) под „сходен тип дейности“ следва да се разбира „извършване на счетоводни/финансови операции съгласно националното законодателство“.

12. Допустими партньори (ако е приложимо):

12.1. Допустими партньори¹²

Съгласно одобренията на Третото заседание на КН на ПО Методология и критерии за подбор на операция „Ограмотяване на възрастни (чрез прилагане на подхода ИТИ)“ и Единните указания за

¹² Съгласно §1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на ПМС № 23/13.02.2023 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от Европейските фондове при споделено управление за програмен период 2021 – 2027 г., „Партньори на кандидатите за безвъзмездна финансова помощ“ са всички физически и юридически лица и техни обединения, които участват съвместно с кандидата в подготовката и/или

кандидатване с концепции за Интегрирани териториални инвестиции (процедура в ИСУН с номер BG16FFPR003-2.001 – Концепции за Интегрирани териториални инвестиции (ИТИ), обявена на 27.06.2023 г.)¹³, **партньори** по настоящата процедура по смисъла на чл. 25, ал. 1, т. 2 и Глава трета, раздел III от ЗУСЕФСУ и §1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на ПМС № 23/13.02.2023 г. и на основание чл. 43, ал. 1 от ЗУСЕФСУ са **следните общини, училища, ЮЛНЦ, Центрове за подкрепа за личностно развитие (ЦПЛР), Регионални управления на образованието (РУО) за осъществяване на дейност в обществена полза с доказан опит и експертиза в сферата на образованието и работа с допустимите целеви групи**, които са определени за участващи партньори в одобрени комбинирани концепции за ИТИ, по отношение на дейности за ограмотяване на възрастни по настоящата процедура, посочени в таблицата по т. 11. „Допустими кандидати“, колона „Партньори“.

Специфични изисквания за допустимост на партньорите:

Общините партньори следва да отговарят на специфичните изисквания за допустимост на община – кандидат/конкретен бенефициент съгласно т. 11. от настоящите Условия за кандидатстване. Проверката за тях се извършва също съгласно посоченото в т. 11. по-горе.

Партньорите – държавни, общински, частни училища към датата на подаване на проектното предложение следва да отговарят на специфичните изисквания за допустимост на кандидати държавни, общински, частни училища, посочени в т. 11. Проверката за тях се извършва също съгласно посоченото в т. 11. по-горе.

ЮЛНЦ – партньори следва да отговарят на специфичните изисквания за допустимост на ЮЛНЦ – кандидат съгласно т. 11. от настоящите Условия за кандидатстване. Проверката за тях се извършва също съгласно посоченото в т. 11. по-горе.

ЦПЛР – партньори следва да са създадени съгласно чл. 26 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) и да осъществяват дейност за кариерно ориентиране и консултиране съгласно чл. 49, ал. 1, т. 2 от ЗПУО на територията, която обслужват. Проверката на ЦПЛР партньори се прави служебно от страна на оценителната комисия в Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование съгласно чл. 345 от ЗПУО, в Регистър БУЛСТАТ.

РУО – партньори, съгласно ЗПУО, са териториални администрации към министъра на образованието и науката за управление и контрол на системата на предучилищното и училищното образование, осъществяват своите функции, вкл. методическа подкрепа на образователните институции, като осигуряват условия за провеждане на държавната образователна политика на територията на областта, за която са определени.

Всички допустими партньори, наред с другото, представят Декларация при кандидатстване на кандидата/партньора (Приложение I към Условията за кандидатстване). Всички партньори, заедно с кандидата, представят попълнена Декларация за партньорство (Приложение II към Условията за кандидатстване).

!!! Партньорите частни училища, ЮЛНЦ, за целите на определяне на режима за минимална помощ, когато е приложимо, представят и счетоводни документи (ГОД – ОПР, баланс, отчет за икономическа и отчет за неикономическа дейност) към Декларация за минимални помощи (Приложение IV към Условията за кандидатстване) за предходните три години, когато същите не са публично достъпни.

техническото изпълнение на проекта или на предварително заявени във формуляра за кандидатстване дейности от проекта и разходват средства от безвъзмездната финансова помощ.“

¹³ <https://eumis2020.government.bg/bg/s/8d3ebf57-ff75-4ad5-afa1-5747f558ee98/Procedure/InfoEnded/fa6b3a4d-c93a-46f5-a98d-744b07bcfb8d>.

12.2. Допустими асоциирани партньори¹⁴

Съгласно одобрените на Третото заседание на КН на ПО Методология и критерии за подбор на операция „Ограмотяване на възрастни (чрез прилагане на подхода ИТИ)” асоциирани партньори по настоящата процедура са **структури на Агенция по заетостта (АЗ), Държавна агенция за бежанците (ДАБ), Агенция за социално подпомагане (АСП), РУО, социални партньори.**

Асоциираните партньори на етапа на кандидатване представят Декларация на асоциирания партньор (Приложение III към Условията за кандидатстване).

ВАЖНО!! Включването на асоциирани партньори в проектното предложение не е задължително. Асоциираните партньори могат да участват в повече от едно проектно предложение.

Участието на асоциирания партньор в дейност/и по проекта, ако е приложимо, следва да бъде посочено в конкретната дейност, както и в поле „Механизъм за идентифициране и мотивиране на целевите групи“ и поле „Връзка между цели, предвидени дейности и резултати“, от секция 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“.

!!! Механизмът за идентифициране и мотивиране на целевите групи и включването им в дейности по процедурата предвижда задължителна комуникация с дирекция „Бюро по труда“ към Агенция по заетостта в процеса на идентифициране на конкретните представители на целевите групи, независимо дали има или не асоцииран/и партньори.

13. Дейности, допустими за финансиране:

Дейностите, предвидени за изпълнение, и съответните разходи в рамките на проектното предложение, следва да съответстват на принципа на ефективност и ефикасност, да гарантират постигането на целите на Програма „Образование“ 2021-2027 по Приоритет 1 „Приобщаващо образование и образователна интеграция“ и по СЦ по чл. 4, пар. 1, буква ж) от Регламент (ЕС) 2021/1057 - Насърчаване на ученето през целия живот, по-специално гъвкавите възможности за повишаване на квалификацията и за преквалификация за всички, като се вземат предвид предприемаческите и цифровите умения, по-доброто предвиждане на промените и изискванията за нови умения в зависимост от нуждите на пазара, улесняването на преходите в професионалното развитие и насърчаването на професионалната мобилност (ЕСФ+).

Допустимите дейности по настоящата процедура трябва:

- Да не противоречат на правилата, описани в Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013, Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонд за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика;

- Да са насочени към изпълнението на целите на Приоритет 1 „Приобщаващо образование и образователна интеграция“ и на ПО 2021-2027;

¹⁴ Съгласно § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на ПМС № 23 от 13 февруари 2023 г. „Асоциирани партньори на кандидатите за безвъзмездна финансова помощ“ са всички физически и юридически лица и техни обединения, които са заинтересовани от реализирането на проекта и участват в изпълнението на дейностите по него, но не разходват средства от безвъзмездната финансова помощ. Асоциираните партньори не могат да бъдат определяни за изпълнители по проекта по смисъла на чл. 49 от ЗУСЕФСУ.“

- Да не са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на Формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него, освен в случаите на чл. 59а от ЗУСЕФСУ, ако е приложимо;

- Да са подходящи, практични и последователни, и да съответстват на целите и очакваните резултати.

По настоящата процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ допустими за финансиране са следните дейности, които кандидатът описва и обосновава в проектното предложение:

Дейност 1. Реинтегриране в образователната система на лица, навършили 16 години, отпаднали от училище и/или без основно образование, чрез дейности за образователна медиация (мотивация за участие в образование, работа на образователни медиатори и др.). Популяризиране на необходимостта от повишаване и насърчаване на грамотността и привличане на общественото внимание към ползите от повишаването на грамотността, в това число:

- идентифициране на лица от целевите групи вкл. комуникация и координация с отговорни институции (като Агенцията за социално подпомагане, дирекция „Бюро по труда“ към Агенцията по заетостта, общини, Регионални управления на образованието (РУО), Държавната агенция за бежанците и др.);

- мотивация на идентифицираните лица от целеви групи за включване в курсове по ограмотвяване и курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование, чрез персонални консултации, работа в семейството, мотивационни кампании, добри практики и др.;

- мотивация на идентифицираните лица от целеви групи за продължаване на образованието в по-горна образователна степен – първи етап на гимназиално образование – 8-10 клас и втори етап на гимназиално образование – 11-12 клас, чрез персонални консултации, работа в семейството, мотивационни кампании, добри практики и др.;

- популяризиране на необходимостта от повишаване и насърчаване на грамотността и степените на образование сред целевите групи и привличане на общественото внимание към ползите от повишаването на грамотността като предпоставка за бъдеща заетост – чрез изработване на информационни материали, провеждане на информационни събития и др.

Дейността е насочена към идентифициране на лица от целевите групи, вкл. комуникация и координация с отговорни институции (като Агенция за социално подпомагане, дирекция „Бюро по труда“ към Агенция по заетостта, общини, Регионални управления на образованието, Държавна агенция за бежанците и др.), които са асоциирани партньори и/или допустими кандидати/партньори по други програми, залегнали в концепцията. Дейността включва и мотивация на идентифицираните лица от целеви групи за включване в курсове по ограмотвяване (за придобиване на начален етап от основно образование) и курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование (5, 6 и 7 клас от прогимназиалния етап на основно образование и за придобиване на основно образование), чрез персонални консултации, работа в семейството, мотивационни кампании, добри практики и др. Дейност 1 включва и популяризиране на необходимостта от повишаване и насърчаване на грамотността и степените на образование сред целевите групи и привличане на общественото внимание към ползите от повишаването на грамотността като предпоставка за бъдеща заетост – чрез изработване на информационни материали, провеждане на информационни събития и др.

Всеки кандидат следва да опише в проектното си предложение Механизъм за идентифициране и мотивиране на целевите групи и включването им в дейности по процедурата, който предвижда задължителна комуникация с дирекция „Бюро по труда“ към

Агенция по заетостта в процеса на идентифициране на конкретните представители на целевите групи.

Във Формуляра за кандидатстване в поле „Механизъм за идентифициране и мотивиране на целевите групи“ от секция 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ следва да се представи информация за идентифициране и мотивиране на целевата група – предварителни анализи, какви са количествените и качествени характеристики при идентифицирането/проучването на целевата група, координация на заинтересованите страни, ангажираност на кандидата и партньорите/асоциираните партньори, когато е приложимо, участие на образователни медиатори, ако е приложимо, достъп до и комуникация с целевата група, конкретни подходи при работа с целевата група по Дейност 1.

Разходите за Дейност 1, съгласно *Приложение XIII* ТЕРЕС Ограмотяване към Условието за кандидатстване, са съставна част от Единичен разход за идентифициране, мотивиране и участие в курсове за ограмотяване и/или от Единичен разход за идентифициране, мотивиране и участие в курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование. Разходите за Дейност 1 се планират в **Помощна таблица (Приложение VI към Условието за кандидатстване)** съгласно указанията/инструкциите за попълването ѝ при изготвянето на бюджета (*Приложение XI към Условието за кандидатстване*).

Дейност 2. Организиране и провеждане на курсове за ограмотяване на възрастни, и на курсове за усвояване на учебно съдържание за различните образователни етапи и степени за лица, с ниско образование или без образование в координация с Агенция по заетостта и МТСП, с цел последващо включване във възможности за придобиване на професионална квалификация.

- организиране и провеждане на курсове за ограмотяване¹⁵;
- организиране и провеждане на курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основното образование¹⁶;
- оценяване и сертифициране на резултатите от проведените курсове¹⁷.

В рамките на Дейност 2 с цел оценяване и сертифициране на резултатите от проведените курсове, следва да се проведат и съответните изпити за курсовете за ограмотяване на възрастни и курсовете за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап¹⁸.

Курсовете за ограмотяване и курсовете за придобиване на компетентности от прогимназиален етап на основното образование, включително оценяване и сертифициране на резултатите от тях, се провеждат съгласно чл. 169, ал. 2 от ЗПУО по програми, утвърдени от министъра на образованието и науката, ориентирани към резултатите от обучението, определени с държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка за начален и прогимназиален етап. Прилагат се разработените в рамките на проект BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“ и утвърдени от МОН учебни планове и учебни програми¹⁹, адаптирани за възрастни, актуализираната и адаптирана

¹⁵ Съгласно § 1, т. 14 от Допълнителните разпоредби на Закона за предучилищното и училищното образование „Курс за ограмотяване“ е обучение за придобиване на компетентности за началния етап на основното образование, достатъчни за продължаване на образованието в следващ етап. Съгласно чл. 73, ал. 2, т. 1 начален етап е от I до IV клас включително.

¹⁶ Съгласно чл. 73, ал. 2, т. 2 от ЗПУО прогимназиален етап е от V до VII клас включително.

¹⁷ Съгласно чл. 169, ал. 3 от ЗПУО и Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците.

¹⁸ Съгласно чл. 169, ал. 3 от ЗПУО и Глава Пета, раздел IV на Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците. За оценяване на резултатите се използва разработен инструментариум, утвърден по проект „Нов шанс за успех“ на МОН по ОПНОИР 2014-2020 г.

¹⁹ Адаптирани учебни програми за обучение на възрастни са налични на интернет страницата на МОН, секция „Общо образование“, раздел „обучение на лица над 16 години“: <https://www.mon.bg/obshto-obrazovanie/obuchenie-na-litsa-nad-16-g/>;

<https://www.mon.bg/obshto-obrazovanie/obuchenie-na-litsa-nad-16-g/kursove-za-ogramotyavane-na-vazrastni/>

цялостна методология за ограмотяване и обучение на възрастни, актуализирана в частта си за обучение на възрастни за придобиване на компетентности за класовете в прогимназиалния етап и съответните методически материали – работни листове за обучаемите (които могат да се приспособяват от съответното училище по проекта) и наръчници за оброчителите. За оценяване на резултатите следва да се прилагат специфичните методи и форми на оценяване съгласно утвърдените адаптирани програми за обучение на възрастни, като при подготовка на изпитните тестове училищата могат да ползват като образец разработения инструментариум (изпитни задачи, изпитни материали и др.) по проект „Нов шанс за успех“ на МОН по ОПНОИР 2014-2020 г.

Описанието на Дейност 2 включва и изискванията за учителите, организацията и провеждането на задължителните изпити – 4 изпита при курс за ограмотяване, по 8 изпита при курс за 5-ти клас и съответно за 6-ти клас и 10 изпита при курс за 7-ми клас, продължителност в рамките на проекта, брой групи, др. Кандидатите следва да опишат броя на изпитите като имат предвид, че в общия случай²⁰ за всяка група от 20 участници, допуснати до изпит, се организира изискваният брой изпити за съответното обучение (4 изпита за курсове за ограмотяване; по 8 изпита – за 5 клас и съответно за 6 клас; 10 изпита – за 7 клас).

Всеки курс за ограмотяване или курс за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование следва да завършва с ясен краен резултат – завършен начален етап от основното образование (1-4 клас) и/или завършено основно образование (завършен 7 клас) и/или завършен клас от прогимназиалния етап на основното образование (5-6 клас). За ясен краен резултат за целите на процедурата се счита удостоверение по реда на чл. 168, ал. 1, т. 3, 4 и 5 от ЗПУО²¹. С оглед спецификата на целевата група и спецификата на курсовете по Дейност 2 постигането на краен резултат се доказва с:

- удостоверение (служебна бележка), издадено от училището, с което се удостоверява участието на лицето в курс по чл. 129, ал. 1 от Наредба № 11 от 01.09.2016 г., и/или
- удостоверение по чл. 168, ал. 1, т. 3, 4 и 5 от ЗПУО.

Описанието на Дейност 2 следва да отразява принос на дейността към релевантните индикатори и в съответствие с Механизма за идентифициране и мотивиране на целевите групи съгласно **ТЕРЕС (Приложение XIII към Условията за кандидатване)**.

ВАЖНО!! На участниците в курсовете по Дейност 2 се предоставят стипендии за участие и стипендии за успех. Детайлна информация е дадена в **ТЕРЕС Ограмотяване (Приложение XIII към Условията за кандидатване)** и **Указния за попълване на Помощна таблица (Приложение XI към Условията за кандидатване)**.

Разходите за Дейност 2, съгласно **ТЕРЕС (Приложение XIII към Условията за кандидатване)**, са съставна част от Единичен разход за идентифициране, мотивиране и участие в курсове за ограмотяване и/или от Единичен разход за идентифициране, мотивиране и участие в курсове за

(Адаптирани учебни програми за обучение на възрастни в курсове по ограмотяване) и <https://www.mon.bg/obshto-obrazovanie/obuchenie-na-litsa-nad-16-g/kursove-za-privobivane-na-kompetentnosti/> (Адаптирани учебни програми за обучение на възрастни в курсове за придобиване на компетентности за всички класове от прогимназиален етап на основната степен на образование в училищата в системата на предучилищното и училищното образование, утвърдени със Заповед № РД09-5572/31.10.2017 г., и т.н).

²⁰ В съответствие с практиката при приключилите проекти по процедури BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“ и BG05M2OP001-3.020 „Ограмотяване на възрастни – 2“, финансиран по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж 2014-2020 г.“.

²¹ Чл. 168, ал. 1, т. 3 удостоверение за валидиране на компетентности за клас от основна степен на образование, което дава право за продължаване в следващ клас или за обучение за придобиване на професионална квалификация; т. 4 удостоверение за валидиране на компетентности за начален етап на основната степен на образование, което дава право за продължаване в следващ етап на училищното образование или за обучение за придобиване на професионална квалификация; т. 5 удостоверение за валидиране на компетентности за основна степен на образование, което дава право за продължаване в средна степен на образование или за обучение за придобиване на професионална квалификация.

придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование. Разходите за Дейност 2 се планират в **Помощна таблица (Приложение VI към Условиата за кандидатстване)** съгласно указанията/инструкциите за попълването ѝ при изготвянето на бюджета (**Приложение XI към Условиата за кандидатстване**).

!!! Дейност 2 може да се изпълнява само от училища съгласно нормативната уредба в сферата на образованието.

Дейност 3. Валидиране на резултати от неформалното обучение и неформалното учене чрез оценяване и признаване на съответствието между компетентности, придобити чрез неформално обучение и неформално учене, и изискванията за завършване на клас, етап или степен от основно образование²².

Дейността включва валидиране на компетентности на лица съгласно чл. 122, т. 1 и т. 4 от Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците. Провеждането на изпитите за валидиране по Дейност 3 (когато е приложимо) може да се извършва едновременно и в рамките на провеждане на междинните/финалните изпити по Дейност 2. *За валидиране на резултати по Дейност 3 се включват лица, които не се обучават в курсовете по Дейност 2. Валидирането на компетентности по Дейност 3 е допустимо само за лица от целевата група, които нямат придобито основно образование съгласно чл. 166, ал. 4 от ЗПУО.* Дейност 3 обхваща процеса по заявяване, организиране и провеждане на изпитите за валидиране и издаването на документи в съответствие с действащата нормативна и поднормативна уредба в съответствие с чл. 167, ал. 1, т. 1, т. 3 и т. 4, по реда на чл. 167, ал. 4 и ал. 5 от ЗПУО. Издадените документи за валидиране съгласно чл. 168, ал. 1, т. 1, т. 3, т. 4 и т. 5 (чл. 125 от Наредба №11/2016 г.) следва да бъдат регистрирани при условията и по реда на държавния образователен стандарт за информацията и документите.

Кандидатите следва да опишат броя на изпитите по Дейност 3 като имат предвид, че в общия случай за всяка група от 20 участници, допуснати до изпит, се организират изискваният брой изпити по Дейност 3 в зависимост от потребностите на конкретните участници в процедурата за валидиране.

В тази връзка обърнете внимание, че когато става дума за валидиране на компетентности за лица, търсещи или получили международна закрила, над 16 години, които не притежават документ за завършен клас, то към тях не може да се приложи валидирането на компетентности за начален или прогимназиален етап на основната степен на образование съгласно чл. 123, ал. 2 от Наредба № 11 за оценяването на резултатите от обучението на учениците, доколкото необходимо условие е те да притежават документ за завършен клас или етап. Лицата с този статут могат да валидират компетентности само ако притежават такъв документ. В същото време лицата над 16 години, търсещи или получили международна закрила, които не притежават документ, могат да се включат в курсовете по Дейност 2.

ВАЖНО!! За лицата, валидирали успешно знания и компетенции по Дейност 3 и получили удостоверение за валидиране съгласно чл. 168, ал. 1, т. 1, т. 3, т. 4 и т. 5 от ЗПУО по реда на държавния образователен стандарт за информацията и документите се предоставят стипендии за успех.

Разходите за Дейност 3 се определят в зависимост от броя на заявителите и успешно положили изпитите лица от целевата група, подали заявление за валидиране. При планиране на разходите за Дейност 3 се прилага актуализиран единичен разход 1.117 от ТЕРЕС ПО за провеждане на изпити, както и единичен разход на стипендия за успех на участниците съгласно **ТЕРЕС Ограмотяване (Приложение XIII към Условиата за кандидатстване)**. Разходите за Дейност 3 се планират в **Помощна таблица (Приложение VI към Условиата за кандидатстване)** съгласно

²² Съгласно глава осма от ЗПУО и Глава Пета, Раздел III на Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците.

указанията/инструкциите за попълването ѝ при изготвянето на бюджета (*Приложение XI към Условиата за кандидатстване*).

!!! Дейност 3 може да се изпълнява само от училища съгласно нормативната уредба в сферата на образованието.

Дейност 4. Групови/индивидуални дейности за запознаване с професии; определяне на професионалните интереси на представителите на целевите групи и консултиране за самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия за адаптиране на пазара на труда на регионално/местно ниво; проследяване при осъществяване на връзката образование – пазар на труда и др. за подпомагане прехода от образование към реализация на пазара на труда.

- информирание на представителите на целевите групи за подходящи професии чрез групови/индивидуални събития за запознаване с професии;
- диагностика за определяне и консултиране според придобитото по проекта образование за адаптиране на пазара на труда на регионално/местно ниво;
- посредничество и проследяване при осъществяване на връзката образование – пазар на труда;
- включване в гъвкави програми за втори шанс за ограмотяване и повишаване на грамотността на възрастни, които не са завършили средно образование.

Дейността включва информирание на представителите на целевите групи за подходящи професии чрез групови/индивидуални събития за запознаване с професии; диагностика за определяне и консултиране според придобитото по проекта образование за адаптиране на пазара на труда на регионално/местно ниво; насочване към Агенция по заетостта за придобиване на професионална квалификация и реализация на пазара на труда и др.; мерки за включване в гъвкави програми за втори шанс за ограмотяване и повишаване на грамотността на възрастни, които не са завършили средно образование. Следва да бъдат прилагани взаимно допълващи се мерки за информирание, диагностика, посредничество и проследяване, както и мерки за включване в гъвкави програми за втори шанс на възрастни, които не са завършили средно образование, с оглед подпомагането на целевите групи. В рамките на дейността следва да бъдат подкрепени само представители на целевите групи, които са включени в Дейност 2 и/или Дейност 3.

Разходите за Дейност 4 се определят в зависимост от броя на лицата от целевите групи, които са придобили основно образование в рамките на процедурата и продължили в първи гимназиален етап на средно образование или в професионално обучение и/или са започнали/останали на работа. При планиране на разходите за Дейност 4 се прилага единичен разход и се спазват изискванията за постигнат резултат съгласно **ТЕРЕС Ограмотяване (Приложение XIII към Условиата за кандидатстване)**. За целите на бюджета в секция 7 от Формуляра за кандидатстване кандидатът попълва **Помощна таблица за планиране на ПП (Приложение VI към Условиата за кандидатстване)** при детайлно описание на дейността съгласно указанията/инструкциите за попълването ѝ при изготвянето на бюджета (*Приложение XI към Условиата за кандидатстване*).

Дейностите са с обхват формалното образование, при условията и по реда на приложимите държавни образователни стандарти за предучилищно и училищно образование и ще се осъществяват в рамките на образователния процес.

При планиране на дейностите следва да се вземе предвид Механизъм за идентифициране и мотивиране на целевите групи (секция 11. Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение). Разходите по дейности се планират в **Помощна таблица (Приложение VI към Условиата за кандидатстване)** съгласно указания за попълването ѝ (*Приложение XI към Условиата за кандидатстване*) и в съответствие с **ТЕРЕС Ограмотяване (Приложение XIII към Условиата за кандидатстване)**, както и с представената **Декларация за партньорство**

(Приложение II към Условиата за кандидатстване). Освен описаните по-горе допустими преки дейности, всяко проектно предложение задължително трябва да включва и следните непреки дейности:

- Дейности за организация и управление

и

- Дейности за мониторинг и за комуникация и видимост.

При описание на дейностите във Формуляра за кандидатстване, следва да се има предвид, че **непреките дейности не представляват отделни дейности.** Те следва да бъдат декларирани и обосновани от кандидата в секция 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Непреки дейности“ на Формуляра за кандидатстване.

Дейностите за комуникация и видимост трябва да отговарят на условията и изискванията, описани в Дял IV, глава III „Видимост, прозрачност и комуникация“ на Регламент (ЕС) 2021/1060. В тази връзка бенефициентите имат задължение при дейностите за комуникация, видимост и прозрачност да указват произхода на финансирането чрез поставяне на емблемата на ЕС в съответствие с посочените технически характеристики съгласно чл. 47 и Приложение IX от Регламент (ЕС) 2021/1060, налични на следния линк: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/logos_downloadcenter/. Оперативни насоки за използване на емблемата на ЕС за периода 2021-2027 г. можете да намерите тук: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/eu-emblem-rules_en.pdf.

При изпълнение на дейностите за комуникация и видимост съгласно чл. 50 от Регламент (ЕС) 2021/1060 бенефициентът следва:

- да публикува на уебсайта си (ако има такъв), и на сайтове в социални медии, кратко описание на проекта, пропорционално на равнището на подкрепата, неговите цели и резултати, като откроява финансовата подкрепа от Съюза;

- да включва по видим начин текст, подчертаващ подкрепата от Съюза, в документите и комуникационните материали, свързани с изпълнението на проекта и предназначени за обществеността или за участниците;

- да поставя устойчиви табели или табла, ясно видими за обществеността, на които се откроява емблемата на Съюза в съответствие с техническите характеристики, посочени в приложение IX, веднага щом започне физическото изпълнение на проекта, включващи физически инвестиции, или инсталирането на закупеното оборудване, с общ размер на разходите над 100 000 евро;

- за проекти под 100 000 евро поставя на място, ясно видимо за обществеността, поне един хартиен плакат с минимален размер А3 или еквивалентен електронен екран с информация за операцията, подчертаващ подкрепата от ЕСФ+;

В рамките на непреките дейности на етап изпълнение на проекта, бенефициентът гарантира спазването на правата, посочени в Хартата на основните права на ЕС и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания съгласно представения в секция 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания от Формуляра за кандидатстване и чл. 4.4. от образеца на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (*Приложение XV към Условиата за изпълнение*).

Конкретните бенефициенти, чрез екипа за организация и управление в рамките на непреките дейности, следва да осъществяват ежегоден мониторинг на резултатите на представителите на целевите групи в резултат на подкрепата по процедурата, мониторинг на

удовлетвореността на лицата, участници в дейностите по процедурата, както и мониторинг на изпълнението на дейностите по проекта. Информацията се представя в секция 11. „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, поле „Мониторинг на резултатите и удовлетвореност на участниците“. За целта в Условието за изпълнение, в **Приложение XXI Въпросници** са налични въпросници и таблици, които се представят съгласно указанията в тях при изпълнението и отчитането на проекта по сключен административен договор за безвъзмездна финансова помощ.

Доставчиците на стоки и услуги, необходими за реализиране на дейностите по процедурата, следва да бъдат избирани по реда на Закона за обществените поръчки, Глава IV на ЗУСЕФСУ и действащата нормативна уредба въз основа на открити, прозрачни, в достатъчна степен публични, недискриминационни и безусловни процедури, като по този начин се гарантира, че извършването на доставки и предоставянето на услуги ще се извършва при пазарни условия.

Изборът на изпълнители (ако е приложимо) следва да бъде извършван по открит, прозрачен, в достатъчна степен публичен, недискриминационен и безусловен начин по смисъла на т. 89 – 96 от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз. При избора на изпълнител/и на дейности по проекта, в случай че е приложимо, бенефициентът следва да предвиди при възлагането на обществени поръчки прилагането на мерки за опазване на околната среда съгласно приложимите разпоредби на ЗОП и актовете по прилагането му и в съответствие с чл. 47, ал. 1 и чл. 63, ал. 1, т. 6 от ЗОП. Посочените дейности следва да са в съответствие с хоризонталните политики на Европейския съюз, посочени в т. 17 от Условието за кандидатстване. Съответствието с посочените хоризонтални политики ще бъде проследявано на етап изпълнение на проекта.

В съответствие с чл. 4, ал. 4 от ЗУСЕФСУ, чл. 63, параграф 6 и параграф 9 от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури конкретният бенефициент – кандидат няма право да подава проектно предложение по процедурата за дейности, които са физически приключени или изцяло изпълнени или такива, финансирани по друг проект, процедура, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Общността или друга донорска програма.

За целта на етап кандидатстване конкретният бенефициент – кандидат и всеки от партньорите попълват и подават Декларация при кандидатстване на кандидата/партньора (**Приложение I към Условието за кандидатстване**). В процеса на изпълнение на проекта, УО на ПО ще следи за демаркация с други програми и проекти с цел недопускане на двойно финансиране. В тази връзка проект, подаден по настоящата процедура, може да има единствено допълващ ефект, но не и да дублира и припокрива изпълнението на проекти по други европейски/донорски и национални програми. Демаркацията по настоящата процедура с проекти по процедури, финансирани от ОПНОИР и/или ПО, и/или по национални програми и други ще е по бенефициенти/партньори, дейности, и по представители на целевите групи и участници, ако се застъпват в периода на изпълнение.

14. Категории разходи, допустими за финансиране²³:

При предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по настоящата процедура ще бъдат взети под внимание само „допустимите разходи“ съгласно изискванията на Глава пета „Финансово управление и контрол“ от ЗУСЕФСУ, разпоредбите на Регламент (ЕС) 2021/1060, Регламент (ЕС)

²³ В случай че е приложимо, се посочват и недопустими разходи, както и съответната информация съгласно изискванията на чл. 59, ал. 2 от ЗУСЕФСУ.

2021/1057, Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, приложимото национално законодателство за финансовата рамка 2021-2027 г. и детайлно описани по-долу.

Бюджетът (секция 7 от Формуляра за кандидатстване) представлява както предварителна оценка на очакваните разходи, така и максимален размер на допустимите разходи и трябва точно да отговаря на стойността, посочена в проекта. Стойността на допустимите разходи трябва да се основава на европейското и българското законодателство, да се базира на нормативно определени размери, опростени форми на разходите и да е в съответствие с предвижданията за финансиране дейности.

По време на оценката на проектното предложение е възможно да бъдат установени обстоятелства, които да налагат корекции в бюджета. Несъответствието между предвидените дейности и видовете заложили разходи, както и дублирането на разходи могат да наложат и изискването на допълнителни разяснения и информация от страна на оценителната комисия от кандидата. Освен тях, корекции на бюджета могат да се извършат и при наличие на недопустими дейности и/или разходи, неспазване на заложените в настоящите Условия за кандидатстване правила за приложимите опростени варианти на разходите.

14.1. Условия за допустимост на разходите:

За да бъдат допустими разходите по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ трябва да отговарят едновременно на следните условия:

1) Да са необходими за изпълнението на проекта и да отговарят на принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства.

Съгласно чл. 33 на Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г.:

- принципът на икономичност изисква ресурсите за осъществяване на дейностите да бъдат осигурени своевременно, в подходящо количество и качество и при най-добра цена;

- принципът на ефикасност се отнася до най-доброто съотношение между използваните ресурси, предприетите дейности и постигането на целите;

- принципът на ефективност се отнася до степента, в която се постигат поставените цели посредством предприетите дейности.

2) Да бъдат извършени след датата на подписване на административния договор за безвъзмездна финансова помощ, в срока за изпълнение на проекта и да са свързани с дейности, които не са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на Формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него, освен в случаите по чл. 59а от ЗУСЕФСУ;

3) Да са в съответствие с категориите разходи, включени в настоящите Условия за кандидатстване, в административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, както и в съответствие с одобреното проектно предложение и изискванията на настоящите Условия за кандидатстване (чл. 57, ал. 1, т. 2 от ЗУСЕФСУ);

4) За направените разходи да е налична одитна следа съгласно минималните изисквания на Приложение XIII от Регламент (ЕС) 2021/1060 и са спазени изискванията за съхраняване на документите съгласно чл. 82 от Регламент (ЕС) 2021/1060 (чл. 57, ал. 1, т. 7 от ЗУСЕФСУ);

5) Да са действително платени (т.е. да е платена цялата стойност на представените фактури или други първични счетоводни документи, включително стойността на ДДС), не по-късно от датата на подаване на междинното/окончателното искане за плащане от страна на бенефициента и не по-късно от 31.12.2029 г. В случаите по чл. 55, ал. 1, т. 2, 3 и 4 от ЗУСЕФСУ (прилагане на формите по чл. 53, § 1 буква б), буква в) и буква г) от Регламент (ЕС) 2021/1060), разходите са допустими, ако

действията, представляващи основание за възстановяването им, са извършени в срока за допустимост по чл. 63, т. 2 от Регламент (ЕС) 2021/1060;

- 6) Да не надхвърлят праговете за съответната категория разходи, посочени в раздел 14.2 от настоящите Условия за кандидатстване и в одобрения проект (чл. 57, ал. 1, т. 3 от ЗУСЕФСУ);
- 7) Да се отнасят за реално доставени продукти, извършени услуги, строителни и монтажни работи и положен труд (чл. 57, ал. 1, т. 4 от ЗУСЕФСУ);
- 8) Да са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство (чл. 57, ал. 1, т. 5 от ЗУСЕФСУ);
- 9) Да са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система (чл. 57, ал. 1, т. 6 от ЗУСЕФСУ);
- 10) Да могат да се установят и проверят, да бъдат подкрепени от оригинални разходооправдателни документи (освен в случаите на опростено отчитане на разходи чрез формите по чл. 55, ал. 1, т. 2-4 от ЗУСЕФСУ);
- 11) Да са извършени от допустим по настоящата процедура бенефициент и да са за дейности, съответстващи на предвидените в одобрения проект (чл. 57, ал. 1, т. 1 от ЗУСЕФСУ);
- 12) Да са за услуги и/или доставки, за които изборът на изпълнител е извършен в съответствие с действащото национално законодателство и правото на Европейския съюз;
- 13) Да са съобразени с приложимите правила в областта на държавните/минимални помощи (чл. 57, ал. 1, т. 8 от ЗУСЕФСУ, когато е приложимо);
- 14) Да **не** са финансирани по друг проект, програма или друга финансова схема, финансирана от публични средства на националния или европейския бюджети, или от средства на Европейското икономическо пространство.

Разходите за възстановим ДДС във връзка с изпълнението на проекта са недопустими за съфинансиране от ЕФСУ. Допустим е единствено разходът за данък върху добавената стойност, който не е възстановим съгласно националното законодателство. Допустимостта на разходите за данък върху добавената стойност по проектите се определя от кандидата и от партньорите в съответствие с Указания на министъра на финансите НФ-1/09.01.2024 г. за третиране на данък върху добавената стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по програмите, финансирани от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСП) и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), Фонд "Убежище, миграция и интеграция" (ФУМИ), Фонд "Вътрешна сигурност" (ФВС), програмата по Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИУГВП), както и на средствата за финансиране на подхода "Водено от общностите местно развитие" от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ВОМР) на ЕС, за програмен период 2021 – 2027 г.“.

Бюджетът (секция 7 от Формуляра за кандидатстване) трябва да отразява допустимите разходи, които са свързани с изпълнението на проекта. **Разход, който не е обоснован в секция 4. „План за изпълнение/Дейности по проекта“ на Формуляра за кандидатстване, ще бъде премахнат от бюджета на проекта служебно от оценителната комисия.**

14.2. Допустими разходи:

Допустимите разходи следва да са извършени законосъобразно и не трябва да противоречат на правилата, описани в Регламент (ЕС) 2021/1057 за ЕСФ+, Регламент (ЕС) 2021/1060 за общоприложимите разпоредби за ЕФСУ, Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, Постановление на Министерски съвет № 86 от 01.06.2023 г. за определяне на

национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от Европейските фондове при споделено управление, за програмен период 2021-2027 г. (ДВ брой 49 от 06.06.2023 г.), както и всички други законови и подзаконови нормативни актове от приложимото право на Европейския съюз, българското законодателство и настоящите Условия за кандидатстване.

Допустими по процедурата са следните видове разходи:

Преки разходи

I. СТАНДАРТНА ТАБЛИЦА НА РАЗХОДИТЕ ЗА ЕДИНИЦА ПРОДУКТ

1. Разходи за идентифициране, мотивиране и участие в курсове по ограмотвяване

Прилага се единичен разход в размер на 1485 лв. за идентифициране, мотивиране и участие на 1 участник в курс за ограмотвяване, който успешно е завършил курса и е получил удостоверение по чл. 168, ал. 1, т. 4 от ЗПУО съгласно *Приложение ТЕРЕС* към Условията за кандидатстване.

Име на показател	Единичен разход в лв.
Единичен разход за идентифициране, мотивиране и участие в курсове за ограмотвяване	1485

2. Разходи за идентифициране, мотивиране и участие в курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование

Прилага се единичен разход в размер на 1045 лв. за идентифициране, мотивиране и участие на 1 участник в курс за за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование (за всеки от 5,6 и 7 клас) и получил удостоверение по чл. 168, ал. 1, т. 3 или т. 5 от ЗПУО съгласно *Приложение ТЕРЕС* към Условията за кандидатстване.

Име на показател	Единичен разход в лв.
Единичен разход за идентифициране, мотивиране и участие в курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап на основно образование	1045

3. Провеждане на изпити по Дейност 3

Прилага се единичен разход в размер на 140 лв. за всеки 1 проведен изпит по процеура за валидране на резултати от неформалното обучение и информалното учене по Дейност 3 съгласно *Приложение ТЕРЕС* към Условията за кандидатстване.

Име на показател	Единичен разход в лв.
Провеждане на изпити за лица от целевата група	140

4. Стипендии

Прилага се единичен разход от 10 лв. за всеки ден участие в курс за ограмотвяване или курс за придобиване на компетентности от прогимназиален етап за 1 участник съгласно *Приложение ТЕРЕС* към Условията за кандидатстване, според участието им в курсовете по Дейност 2.

Име на показател	Единичен разход в лв.
------------------	-----------------------

Дневна стипендия за 1 участник в курсове за ограмотяване и в курсове за придобиване на компетентности от програмния етап

10

Прилага се единичен разход в размер на 110 лв. за всяко лице с удостоверение съгласно чл. 168, ал. 1 от ЗПУО, получено след участие в курсове по Дейност 2 и успешно положени всички изпити, и след участие в Дейност 3 и успешно положени изпити съгласно *Приложение ТЕРЕС* към Условиата за кандидатстване.

Име на показател	Единичен разход в лв.
Стипендия за успех (получено удостоверение) - курс за ограмотяване или курс за придобиване на компетентности, или процедура за валидиране	110

Разходите за стипендии се планират само от училища.

5. Разходи за подпомагане прехода от образование към пазара на труда

Прилага се единичен разход в размер на 67 лв. за всяко лице от целевата група, което е подпомогнато за прехода от образование към реализация на пазара на труда по Дейност 4 съгласно *Приложение ТЕРЕС* към Условиата за кандидатстване.

Име на показател	Единичен разход в лв.
Подпомагане за прехода от образование към реализация на пазара на труда – лица, успешно включени в следващ етап от образованието или на пазара на труда	67

Разходите се планират като за всички приложими случаи (приложим режим на непомощ или минимална помощ; за всеки от приложимите региони – Регион в преход – ЮЗР или По-слабо развити региони – СЗР, СЦР, СИР, ЮИР, ЮЦР), се добавят бюджетни редове (б.р.) от трето ниво – б.р. 1.1., 1.2., ..., 2.1., 2.2., ..., 3.1., 3.2., ..., 4.1., 4.2., ..., 5.1., 5.2. и т.н. за кандидата и/или всеки партньор, когато е приложимо, според спецификата на проектното предложение и съгласно представената **Помощна таблица (Приложение VI към Условиата за кандидатстване)**.

II. ЕДИННА СТАВКА – НЕПРЕКИ РАЗХОДИ

6. Непреки разходи за проекти с размер на БФП от 250 000 лв. до 400 000 лв. – 12% от преките разходи

7. Непреки разходи за проекти с размер на БФП от 400 001 лв. до 750 000 лв. – 11% от преките разходи

Разходите се планират като за всички приложими случаи (приложим режим на непомощ или минимална помощ; Регион в преход – ЮЗР или По-слабо развити региони – СЗР, СЦР, СИР, ЮИР, ЮЦР), се добавят бюджетни редове (б.р.) от трето ниво – б.р. 6.1., 6.2., ..., 7.1., 7.2. и т.н. за кандидата и/или всеки партньор, когато е приложимо, според спецификата на проектното предложение и съгласно представената **Помощна таблица (Приложение VI към Условиата за кандидатстване)**.

Непреки разходи са разходи за организация и управление на проекта, за комуникация и видимост на проекта, за мониторинг на проекта, както и за мониторинг на образователните резултати и удовлетвореност на участниците. Единните ставки по б.р. 6 и б.р.7 са съгласно **ТЕРЕС (Приложение XIII към Условиата за кандидатстване)**.

ВАЖНО!!

Изискванията за определяне размерите на допустимите разходи се прилагат както при подготовка на проектните предложения, оценка на бюджетите на проектите, така и при определяне размерите на допустимите разходи в процеса на изпълнение и при окончателното плащане по проекта.

Бюджетът в ИСУН следва да съответства на бюджета в представената от кандидата **Помощна таблица (Приложение VI към Условиата за кандидатстване)**.

При попълване в ИСУН за всеки бюджетен ред от трето ниво се избира и отбелязва приложимият режим за помощ съгласно цитираното в т. 16 от настоящите Условия за кандидатстване и **Помощна таблица (Приложение VI към Условиата за кандидатстване)**.

Детайли за попълването на Бюджета в ИСУН са посочени в **Указания за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване (Приложение IX към Условиата за кандидатстване)**.

Документите и доказателствата, които трябва да бъдат представени на етап изпълнение на договора, за да се възстановят разходите, са подробно посочени в **Условия за възстановяване на разходите (Приложение XIX към Условиата за изпълнение)**.

14.3. Недопустими разходи:

Независимо от гореизброените условия за допустимост на разходите, за недопустими ще се считат всички разходи, които са в противоречие с правилата за Европейските фондове за споделено управление (Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския социален фонд +, Регламент (ЕС) 2021/1060 на Съвета относно определянето на общи разпоредби за ЕФСУ, Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 от 23 септември 2024 г., Постановление № 86 на Министерски Съвет от 01.06.2023 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от европейските фондове за споделено управление, за програмен период 2021 - 2027 г., Закон за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ).

В допълнение към общите недопустими разходи съгласно приложимото законодателство, по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна помощ за недопустими се считат и следните видове разходи:

- разходи за дълготрайни материални и нематериални активи;
- разходи за комисионни, както и лихви по дългове;
- непредвидени разходи;
- разходи за закупуване на земя и сгради;
- разходи за транспортни услуги, подлежащи на компенсиране съгласно Наредбата за условията и реда за предоставяне на средства за компенсиране на намалените приходи от прилагането на цени за обществени пътнически превози по автомобилния транспорт, предвидени в нормативните актове за определени категории пътници, за субсидиране на обществени пътнически превози по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони и за издаване на превозни документи за извършване на превозите, приета с ПМС № 163 от 29.03.2015 г., обн. ДВ. бр. 51 от 07.07.2015 г.;
- разходи за консултантски услуги за разработване на проектното предложение;
- принос в натура;
- загуби от обмяна на валута;

- разходи за възстановим ДДС (съгласно чл. 8 и по смисъла на § 1, т. 2 от Допълнителните разпоредби на ПМС № 86/2023 г.);
- разходи за покриване на възможни бъдещи загуби или дългове;
- глоби, имуществени санкции и разходи по правни спорове;
- разходи за дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на Формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него, освен в случаите на чл. 59а от ЗУСЕФСУ;
- всички разходи, които не попадат в обхвата на допустимите дейности по настоящата процедура, вкл. разходи за дейности, които не са описани във Формуляра за кандидатстване, или за които от представеното описание не може да се прецени за коя дейност се отнасят и дали тя е допустима.

Управляващият орган може да нанесе корекции в бюджета на проекта (секция 7 от Формуляра за кандидатстване) във връзка с установени в процеса на оценката недопустими дейности и разходи и/или несъответствия между предвидените дейности и видовете заложи разходи и/или дублиране на разходи и/или неспазване на заложените в настоящите условия за кандидатстване правила или ограничения по отношение на заложи процентни съотношения и прагове на разходите и/или несъответствие с правилата за минималните помощи.

15. Допустими целеви групи (ако е приложимо):

Лица над 16 години с основно или по-ниско образование (без завършени класове от началния и/или прогимназиалния етап; неграмотни или слабо грамотни лица; лица, отпаднали от системата на образованието; безработни лица – младежи, възрастни извън задължителната училищна възраст, младежи и възрастни от маргинализирани групи като роми, както и такива търсещи или получили международна/временна закрила и/или право на убежище.

В секция 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Описание на целевите групи“ от Формуляра за кандидатстване кандидатът – конкретният бенефициент предоставя детайлна информация относно идентифицираните целеви групи съгласно **Указания за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване (Приложение IX към Условията за кандидатстване)**.

16. Приложим режим на минимални/държавни помощи (ако е приложимо):

По настоящата процедура предоставянето на безвъзмездната финансова помощ се отпуска при следните условия:

1. **Режим „непомощ“** съгласно Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (2016/C 262/01)²⁴.

2. **Режим на минимална помощ** съгласно Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* (текст от значение за ЕИП).

Съгласно постоянната съдебна практика на Съда на ЕС квалифицирането на дадена процедура като „държавна помощ“ по смисъла на чл. 107, § 1 от ДФЕС изисква кумулативно да са изпълнени следните условия: да има подкрепа от страна на държавата, да се засяга търговията между държавите – членки, да се предоставя селективно предимство на бенефициентите, да се нарушава/заплашва конкуренцията.

Режим „непомощ“

²⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=celex%3A52016XC0719%2805%29>.

Режим „непомощ“ съгласно т. 28-29 от Известието, чл. 107, §1 от ДФЕС се прилага, когато публично-правни субекти действат „в качеството си на публични органи“, каквито са **държавните и общински училища, общините, Регионалните управления на образованието (РУО), Центровете за подкрепа за личностно развитие (ЦПЛР).**

Съгласно чл. 25 от ЗПУО **училището** е институция в системата на предучилищното и училищното образование, в която се обучават, възпитават и социализират ученици и се осигуряват условия за завършване на клас и етап и/или за придобиване на степен на образование. Съгласно чл. 252, ал. 1 от ЗПУО **РУО** са териториални администрации към министъра на образованието и науката за управление и контрол на системата на предучилищното и училищното образование, и съгласно чл. 253, ал. 1 са юридически лица на бюджетна издръжка към министъра на образованието и науката. Съгласно чл. 26, ал. 1 от ЗПУО **ЦПЛР** е институция в системата на предучилищното и училищното образование, в която се организират дейности, подкрепящи приобщаването, обучението и възпитанието на децата и учениците, както и дейности за развитие на техните интереси и способности. Дейностите могат да се считат за нестопански, когато в нормативен акт същите са посочени като такива, които следва да бъдат изпълнявани от структури на Министерството на образованието и науката, т.к. са „дейности, които са обект на държавна политика“ съгласно § 1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на ЗПУО и са в съответствие с т. 28-29 от Известието. В тази връзка, за **държавните и общински училища – конкретни бенефициенти и партньори, за РУО – партньори, както и за ЦПЛР – партньори се прилага режим „непомощ“ за всички дейности, които ще изпълняват по настоящата процедура.**

Общините са публични органи на местното самоуправление. Съгласно чл. 2, ал. 4 от ЗПУО участниците в образователния процес и институциите си партнират с общините. По реда на чл. 256 от ЗПУО общините осигуряват и контролират цялостния образователен процес на образователните институции и участниците в него чрез делегираните бюджети като трансферират ресурс към образователни институции и контролират дейността им. **Общините**, съгласно чл. 198 във връзка с чл. 197 и др. от ЗПУО, са длъжни да осигурят условия за обхвата на децата и учениците в системата на образованието, да финансират и контролират образователните институции, изпълнявайки държавната политика в сферата на образованието – т.е. **изпълняват мисията на държавата „по отношение на населението в социалната, културната и образователната сфера“**, поради което **общините попадат извън понятието за предприятие и за тях се прилага режим на „непомощ“.**

Държавните и общинските училища, общините, РУО, ЦПЛР, в съответствие с функциите им по приложимата нормативна уредба и Приложение X към Условието за кандидатстване, прилагат режим „непомощ“ за допустимите за тях дейности по процедурата, които може да се считат за нестопански дейности съгласно правната рамка за държавна помощ и образование, включително дерогациите от Известието на Комисията.

За допустими дейности или част от тях, за които има хипотетична възможност да са със стопански характер (напр. популяризиране на необходимостта от повишаване и насърчаване на грамотността и степените на образование сред целевите групи и за привличане на общественото внимание към ползите от повишаването на грамотността като предпоставка за бъдеща заетост, чрез изработване на информационни материали, провеждане на информационни събития и др.), държавните и общинските училища, общините, РУО, ЦПЛР следва да прилагат процедура по смисъла на т. 89-96 от цитираното Известие на Комисията, за да се считат тези разходи в режим „непомощ“. В случай че служители на РУО, ЦПЛР и/или община, като например назначените в нея образователни медиатори, социални работници и др., участват в Дейност 1 за идентифициране и мотивиране на лицата от целевите групи и/или в Дейност 4 разходите се планират в режим непомощ.

Структури на АЗ, ДАБ, АСП, социални партньори могат да участват по процедурата в качеството си на асоциирани партньори, като не разходват средства от БФП.

ВАЖНО!!!

За дейности по процедурата, за които е предвидено да се възлагат на външни изпълнители по реда на действащото законодателство в областта на обществените поръчки, въз основа на открити, прозрачни, в достатъчна степен публични, недискриминационни и безусловни процедури по смисъла на т. 89-96 от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (2016/С 262/01), същите се изпълняват в режим „непомощ“, когато е приложимо²⁵, съгласно **Режим на помощ (Приложение X към Условията за кандидатстване)**. В този случай **частни училища и ЮЛНЦ** следва да водят аналитична счетоводна отчетност, която еднозначно да разграничава икономическата от неикономическата дейност по отношение на активите, пасивите, приходите и разходите за тях, а при договаряне представят счетоводна политика, от която да е видно наличието на разделение на неикономическа от икономическа дейност. На етап кандидатстване кандидатите и партньорите ЮЛНЦ и частни училища декларират тези обстоятелства – Декларация за партньорство (**Приложение II**) и Декларация за разграничване на стопанската от нестопанската дейност (**Приложение V**), в случай че в бюджета на проектното предложение за тях са планирани разходи в режим „непомощ“. На етап изпълнение ще се осъществява контрол по прилагане на горепосочените изисквания като се проверяват обстоятелствата за разделянето на място в счетоводството на кандидата и партньорите.

Режим на минимална помощ

Режим на минимална помощ (*de minimis*) се прилага за **частни училища и ЮЛНЦ** съгласно прегледа на нормативната уредба за държавни помощи – **Приложение X към настоящите Условия за кандидатстване**, когато за реализирането на дейностите не са планирани/прилагани открити, прозрачни и публични процедури за избор на изпълнител, когато е приложимо, по смисъла на т. 89-96 от Известията на Комисията, предвид че се считат за стопански дейности съгласно цитираното по-горе.

Режим на минимална помощ се предоставя по реда на Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта *de minimis* (в текст от значение за ЕИП, ОJ L, 2023/2831, 15.12.2023).

„**Минимална помощ**“ (*de minimis*) е помощта, която не нарушава и не застрашава конкуренцията или има незначително въздействие върху нея, поради своя минимален размер, както е определена в действащия регламент на ЕС 2021/2831 относно прилагането на чл. 107 и 108 от Договора за функционирането на ЕС по отношение на минималната помощ.

„**Предприятие**“ по смисъла на правилата за конкуренцията е всеки субект, независимо дали е физическо или юридическо лице, упражняващ стопанска дейност, независимо от правния му статут и начина, по който той се финансира.

„**Икономическата дейност**“ се изразява в предлагането на стоки и/или услуги на съществуващ конкурентен пазар.

Частните училища съгласно т. 7-12 от Известията във връзка с чл. 107, § 1 от ДФЕС се считат за предприятия, независимо от правния им статут, за допустимите за тях дейности по настоящата процедура, които за тях са икономически дейности, ако не са приложени открити, прозрачни и публични процедури за избор на изпълнители и съгласно **Приложение XIII ТЕРЕС** и **Приложение X Режим на помощ**.

²⁵ За частни училища и ЮЛНЦ само за Дейност 4, т.к. съгласно ТЕРЕС единичния разход за единица продукт по Дейност 1 включва и разходи за дейности, за които е избран изпълнител, както е посочено в Приложение X Режим на помощ към Условията за кандидатстване.

ЮЛНЦ се считат за предприятия, независимо от правния им статут, по смисъла на и за целите на чл. 107, параграф 1 от ДФЕС, тъй като не са публични органи и не са субекти от националната образователната система съгласно приложимото законодателство, не са преимуществено финансирани и контролирани от държавата. ЮЛНЦ се създават, финансират и контролират по реда на ЗЮЛНЦ, действат от свое име, за своя сметка и по своя инициатива.

Дейностите по процедурата за частните училища и ЮЛНЦ следва да се считат за стопански дейности и за тях се прилага режим на минимална помощ. Разходите за стипендии на участници от целевите групи в курсове по Дейност 2, провеждани от частни училища обаче, са в режим на непомощ, т.к. се предоставят на физически лица, крайни бенефициенти.

В случай че частни училища, ЮЛНЦ бъдат включени в дейности по проекта, същите представят попълнена по образец **Декларация за минимални помощи (Приложение IV към Условиата за кандидатстване)**, в която надлежно отразяват обстоятелствата съгласно указанията и конкретно приложимата нормативна уредба, вкл. код по КИД-2008 на дейностите, които частното училище/ЮЛНЦ изпълнява. Относно декларираните обстоятелства УО на ПО прави проверка в регистъра за минимални помощи – <https://minimis.minfin.bg/>.

На етап оценка на проектното предложение проверката за допустимост по отношение съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2023/2831 ще се извършва на база посочените данни в Декларацията за получените минимални помощи и във Формуляра за кандидатстване - раздел „Данни за кандидата“/„Данни за партньора“, „Код на организацията по КИД 2008“ и „Код на проекта по КИД 2008“. Оценителната комисия ще направи служебна проверка дали кодът на организацията – частно училище/ЮЛНЦ не попада в забранителния режим на Регламент (ЕС) 2023/2831. Подробна проверка на декларираните обстоятелства ще се извършва преди сключването на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Икономическата дейност за частни училища/ЮЛНЦ по процедурата следва да се посочи във Формуляра за кандидатстване в раздел „Данни за кандидата“/„Данни за партньора“, полета „Код на организацията по КИД 2008“ и „Код на проекта по КИД 2008“, както и да се декларира от частната образователна институция (частно училище)/ЮЛНЦ в Декларацията за минимални помощи в т. 5. Кодът на организацията частно училище/ЮЛНЦ по КИД 2008 се определя въз основа на данните за организацията за последната приключила финансова година към датата на кандидатстване.

За определяне на допустимостта се използва Класификация на икономическите дейности КИД-2008 – <https://www.nsi.bg/sites/default/files/files/publications/KID-2008.pdf>, като оценителната комисия извършва служебна проверка в НСИ, в случай на необходимост (несъответствие между кода, посочен в поле „Код на организацията по КИД“ в раздел „Данни за кандидата“/„Данни за партньора“ от Формуляра за кандидатстване и кода, посочен в Декларацията за минимални помощи, което е налице и след изпращане на уведомление за установени нередовности до кандидата).

В случай че ЮЛНЦ не е изпълнявал икономически дейности за предходните три години към датата на подаване на проектното предложение, при попълване на *Декларация за минимални помощи* следва да има предвид, че разходи за дейности на ЮЛНЦ, за които не е приложена открита и прозрачна процедура по смисъла на т. 89-96 от Известие на Комисията, се отпускат в режим на минимална помощ за него.

Допустимите кандидати/партньори – частни училища, ЮЛНЦ, представят и счетоводни документи за дейността си съгласно т. 11. „Допустими кандидати“ (за доказване на финансов капацитет счетоводни документи за последните две приключили финансови години към датата на кандидатстване, а за целите на режима на минимална помощ за предходните три години, когато същите не са публично достъпни) и т. 12. „Допустими партньори (ако е приложимо)“ от настоящите

Условия за кандидатстване (ГОД – ОПР, баланс, отчет за икономическа и отчет за неикономическа дейност за предходните три години, когато същите не са публично достъпни).

Код по КИД-2008 на дейностите, които частните училища, ЮЛНЦ, изпълняват, се посочват в декларацията – **Приложение IV** към *Условията за кандидатстване*. Размерът на отпуснатата минимална помощ по настоящата процедура ще бъде записан в административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

За целта УО на ПО следи и проверява за разпоредбите на Регламент (ЕС) 2023/2831 (детайлно описано в Приложение X към Условията за кандидатстване):

- Съгласно чл. 3, т. 2 от Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis (в текст от значение за ЕИП, OJ L, 2023/2831, 15.12.2023) общият размер на помощта по режим de minimis, предоставяна към частно училище, ЮЛНЦ, по настоящата процедура, заедно с други получени помощи за едно и също предприятие, не може да надхвърля 300 000 EUR или 586 749 лв. за период от три години (предходните три години към датата на подаване на проектното предложение/към датата на сключване на административния договор за БФП).

- Таваните, посочени в чл. 3, параграф 2 на Регламент (ЕС) 2023/2831, се прилагат независимо от формата на помощта de minimis или от преследваната цел и без значение дали предоставената от държавата членка помощ се финансира изцяло или частично със средства, произхождащи от Съюза. Периодът от три предходни години по настоящата процедура се определя спрямо датата на подаване на проектното предложение/датата на сключване на административния договор за БФП. За всяко ново предоставяне на помощ de minimis се взема предвид общият размер на помощта de minimis, предоставена през предходните 3 години от момента на прилагане на законовото право за получаване на помощта de minimis, независимо от датата на плащането ѝ. За целите на таваните, посочени в член 3, параграф 2 на Регламент (ЕС) 2023/2831, помощта се изразява като парични безвъзмездни средства. Всички използвани стойности са в брутно изражение, т.е. преди облагане с данъци или други такси. Когато с отпускането на нова помощ de minimis може да бъде надвишен съответният таван, никоя част от тази нова помощ не може да попада в приложното поле на Регламент (ЕС) 2023/2831.

- Размерът на предоставените минимални помощи се определя като сбор от помощта, за която се сключва договорът/споразумението и получената минимална помощ от:

1. предприятието – частно училище, ЮЛНЦ;
2. предприятията, с които частно училище, ЮЛНЦ, образува „едно и също предприятие“ по смисъла на чл. 2, пар. 2 на Регламент (ЕС) 2023/2831;
3. всички предприятия, които са се влели, слели с или са придобити от някое от предприятията, образуващи „едно и също предприятие“ с частно училище, ЮЛНЦ, съгласно чл. 3, пар. 8 на Регламент (ЕС) 2023/2831;
4. предприятията, образуващи „едно и също предприятие“ с частно училище, ЮЛНЦ, които са се възползвали от минимална помощ, получена преди разделяне или отделяне, съгласно чл. 3, пар. 9 от Регламент (ЕС) 2023/2831.

Частно училище, ЮЛНЦ, е недопустимо да получи минимална помощ по настоящата процедура, ако попада в забранителните режими на помощ в съответствие с чл. 1, параграф 1, букви а), б), в) и г) от Регламент (ЕС) 2023/2831.

По процедурата не се предоставя помощ на частно училище, ЮЛНЦ, когато отпускането ѝ води до нарушаване на разпоредбите на Регламент (ЕС) 2023/2831 г., включително на чл. 1, параграф 1, букви д) и е) от Регламента.

Когато дадено предприятие упражнява дейност в секторите, посочени в чл. 1, чл. 2, т. 1, както и в един или повече от секторите или дейностите, обхванати от Регламент (ЕС) 2023/2831 г., то Регламентът се прилага спрямо помощта, предоставяна за съответните един или повече сектори или дейности, при условие че получателят на помощта гарантира посредством подходящи средства, като например разделение на дейностите или разграничаване на разходите, че дейностите в изключените сектори не се ползват от помощ de minimis, предоставена съгласно Регламент (ЕС) 2023/2831 г.

При определяне на допустимостта съгласно посочения критерий за натрупване на етапа на оценка на проектното предложение се прави проверка на информацията, вписана в информационна система „Регистър на минималните помощи“ – <https://minimis.minfin.bg>, по отношение на частно училище, ЮЛНЦ. Допълнително, преди сключване на административния договор за БФП, както и преди всяко плащане, УО на ПО извършва съпоставка на данните в информационна система „Регистър на минималните помощи“ – <https://minimis.minfin.bg> и декларациите за минимални помощи, предоставени от частно училище, ЮЛНЦ, по отношение на получените минимални помощи.

За да удостоверят, че осъществяват икономическата си дейност в допустимите сектори, частно училище, ЮЛНЦ, следва да посочат в **Декларацията за минимални помощи (Приложение IV към Условието за изпълнение)** кода на основната си икономическа дейност. Кодът се определя въз основа на данните за организацията за последната приключила финансова година към датата на кандидатстване за включване в дейности по проекта. За определяне на допустимостта се използва Класификация на икономическите дейности КИД-2008 – <https://www.nsi.bg/sites/default/files/files/publications/KID-2008.pdf>.

Допустимостта на частно училище, ЮЛНЦ, се удостоверява посредством декларираните данни в Декларацията за минимални помощи и се проверява от УО на ПО към момента на сключване на договор за БФП.

Помощта de minimis, предоставена съгласно Регламент (ЕС) 2023/2831, може да се натрупва с минимална помощ, предоставена съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013 и Регламент (ЕС) № 1408/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis в селскостопанския сектор (ОВ L 352 от 24.12.2013 г.), и Регламент (ЕС) № 717/2014 на Комисията от 27 юни 2014 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis в сектора на рибарството и аквакултурите (ОВ L 190 от 28.06.2014 г.) до съответния размер, определен в чл. 3, параграф 2 на Регламента²⁶. В случаите на предприятия, които са в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/2832 на Комисията от 13 декември 2023 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към минималната помощ (de minimis) за предприятия, предоставящи услуги от общ икономически интерес (ОВ L от 15.12.2023 г.) приложимият праг за натрупване на минималната помощ по Регламент (ЕС) 2023/2831 и Регламент (ЕС) 2023/2832 е до левовата равностойност на 1 050 000 евро²⁷ за период от три години.

Помощ de minimis не се кумулира с държавна помощ, отпусната за същите допустими разходи или с държавна помощ за същата мярка за финансиране на риска, ако чрез това кумулиране може да се надвиши най-високият приложим интензитет на помощта или размер на помощта, определен в

²⁶ Минимална помощ по Регламент (ЕС) 2023/2831 + минимална помощ по Регламент (ЕС) № 1407/2013 + минимална помощ по Регламент (ЕС) № 1408/2013 + минимална помощ по Регламент (ЕС) № 717/2014 се натрупва до 300 000 евро за период от три години.

²⁷ Минимална помощ по Регламент (ЕС) № 2023/2831 + минимална помощ по Регламент (ЕС) № 2023/2832 за период от три години се натрупва до 1 050 000 EUR (т.е. 300 000 евро по Регламент (ЕС) № 2023/2831 + 750 000 евро по Регламент (ЕС) № 2023/2832).

конкретните обстоятелства за всеки отделен случай с Регламент за групово освобождаване или с решение, приети от Комисията. Помощ de minimis, която не е предоставена за конкретни допустими разходи или не може да бъде свързана с такива, може да се кумулира с друга държавна помощ, предоставена съгласно Регламента за групово освобождаване или с решение, приети от Комисията. Когато с отпускането на нова помощ de minimis може да бъде надвишен съответният таван, определен в член 3, параграф 2 на Регламент 2023/2831 (като периодът обхваща три предходни години към момента на предоставяне на помощта – административният договор за БФП), никоя част от тази нова помощ не може да попада в приложното поле на същия Регламент. В такива случаи не може да се иска благоприятно третиране на мярката за помощ по Регламента – нито към момента на предоставяне на помощта, нито в който и да е по-късен момент. При констатиране на действително надвишаване на установения праг в Регламент (ЕС) 2023/2831, следва да се предприемат мерки по възстановяване на цялата получена сума по подписания административен договор за БФП.

Държавите членки предоставят нова помощ de minimis в съответствие с Регламент (ЕС) 2023/2831 само след като са проверили, че с нея общият размер на помощта de minimis, отпусната на съответното предприятие, няма да достигне равнище, надхвърлящо съответния таван, определен в член 3, параграф 2, и че са спазени всички условия, установени в цитирания Регламент.

Данните за получените минимални помощи през предходните три години до датата на подаване на проектното предложение следва да бъдат надлежно посочени от частно училище, ЮЛНЦ, когато е приложимо в т. 8 от Декларацията за минимални помощи (*Приложение IV към Условиата за изпълнение*). Декларацията за минимални помощи се представя от кандидат/партньор – частно училище, ЮЛНЦ, на етап кандидатстване и впоследствие, в случай на одобрение на проектното предложение – преди сключване на административния договор за безвъзмездна финансова помощ, в случай че са настъпили промени в обстоятелствата, декларирани на етап кандидатстване.

Към момента на оценка на проектното предложение, проверката за ненадвишаване на максимално допустимия таван за получена минимална помощ, определен в чл. 3, параграф 2 на Регламент (ЕС) 2023/2831, ще се извършва на база посочените данни в Декларацията за получените минимални помощи и проверка в Регистъра на минималните помощи, поддържан от министъра на финансите.

В случай че при оценката на конкретно проектно предложение се установи, че с финансовата помощ в режим de minimis, за която се кандидатства, ще бъде надхвърлен прагът на допустимите минимални помощи, оценителната комисия намалява служебно размера на безвъзмездната финансова помощ до максимално допустимия размер. Тази корекция не може да води до подобряване на качеството на проектното предложение и до нарушаване на принципите по чл. 29, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗУСЕФСУ. В тази връзка, когато исканата част от бюджета на БФП надхвърля допустимия размер на „минимална помощ“ за частно училище, ЮЛНЦ, оценителната комисия коригира бюджета за тях след комуникация, без да редуцира дейностите и индикаторите, а частното училище, ЮЛНЦ, поема ангажимент да ги изпълни, осигурявайки собствени средства в размер на разликата между исканата и редуцираната минимална помощ.

Преди сключване на административния договор, Управляващият орган на ПО ще извършва проверка по същество на декларираната помощ в режим de minimis от одобрените кандидати/партньори – частни училища, ЮЛНЦ. В случай че бъде установена погрешно декларирана сума към момента на договарянето, която надвишава съответния таван, определен в чл. 3, параграф 2 на Регламент (ЕС) 2023/2831 или се установи, че кандидатите/партньорите попадат в забранителния режим, ще бъде издадено Решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за съответния кандидат. Проверката се осъществява посредством съпоставяне на цялата информация за получените минимални помощи, с която Управляващият орган разполага, вкл. и проверка в Регистъра на минималните помощи, поддържан от министъра на финансите.

В процеса на изпълнение на проекта, УО на ПО ще прилага контролни механизми, с които да гарантира, че всички условия на Регламент (ЕС) 2023/2831 са изпълнени. Администраторът на помощ – УО на ПО, проверява декларираната от кандидатите информация, чрез съпоставянето ѝ с данни от официални източници, като например НСИ, Търговския регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел, Регистъра на минималните помощи, поддържан от министъра на финансите и др. При проверка на условията на Регламент (ЕС) 2023/2831 УО на ПО следва да изготви и попълва контролен лист за съответствието на отпусканата минимална помощ с изискванията на Регламента, като събира надеждна одитна следа за извършените проверки.

УО на ПО не носи отговорност за погрешно декларирана сума на получена минимална помощ, довела до отказ за предоставяне на БФП.

Помощта de minimis се смята за отпусната от момента на подписване на административния договор за изпълнение на дейности по проекта, независимо от датата на нейното изплащане на предприятието.

Съгласно чл. 3, пар. 5 от Регламент (ЕС) 2023/2831 г. всички суми (стойности) на помощта са в брутно изражение, т. е. преди облагане с данъци или други такси.

Когато безвъзмездната финансова помощ попада в обхвата на Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията, бенефициентът и УО на ПО са длъжни да документират и събират цялата информация относно прилагането на Регламента. Така съставените документи трябва да съдържат цялата информация, която е необходима, за да се докаже, че са спазени условията по Регламент (ЕС) 2023/2831. Документацията относно помощта de minimis се съхранява в продължение на 10 години от датата, на която е предоставена.

При поискване от Европейската комисия бенефициентът и партньорите предоставят чрез УО на ПО на министъра на финансите цялата информация и придружаваща документация, която Европейската комисия счита за необходима за целите на контрола на прилагането на Регламент (ЕС) 2023/2831. Информацията и документацията се предоставят на министъра на финансите в срок от 15 работни дни, освен ако в искането на Европейската комисия или в указанията на Министерството на финансите не е определен друг срок.

Задължение на Администратора на помощта, произтичащо от чл. 34, ал. 1 от ЗДП и чл. 9, ал. 4 от Правилника за неговото прилагане, е да информира министъра на финансите в срок от 3 работни дни от предоставянето на всяка помощ de minimis чрез Информационната система „Регистър за минималните помощи“ (<https://minimis.minfin.bg>).

След публикуване на настоящите Условия за кандидатстване не са допустими изменения, които могат да повлияят на съответствието на настоящата процедура с изискванията на Регламент на Комисията (ЕС) 2023/2831.

Съгласно чл. 38, т. 5 от ЗУСЕФСУ ръководителят на Управляващия орган издава мотивирано решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, ако преди сключване на договор се установи, че минималната помощ е недопустима.

17. Хоризонтални принципи²⁸:

Изпълнението на дейностите по настоящата процедура следва да бъде съобразено със следните хоризонтални принципи съгласно чл. 9 от Регламент (ЕС) 2021/1060:

1. Устойчиво развитие;
2. Равни възможности и недопускане на дискриминация;

²⁸ Описват се изискванията за постигане на съответствие с хоризонталните принципи на ЕС, и ако е приложимо, на принос към тях.

3. Равенство между половете.

Кандидатът следва да аргументира в проектното предложение (в секция 11. „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Принос на проектното предложение за реализиране на хоризонталните принципи на ПО“ и поле „Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“) как предложените дейности съответстват и допринасят за реализиране на хоризонталните принципи, както и прилагането на Хартата на основни права на ЕС и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. За целта кандидатът следва Насоки за прилагане на Хартата на основните права на ЕС, налични на следния линк: <https://www.eufunds.bg/bg/node/8223>, конкретно Приложение 2 и Насоки за прилагане на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, налични на следния линк: <https://www.eufunds.bg/bg/node/8224>, конкретно Приложение 2, утвърдени със заповед № В-105 от 19.07.2022 г. на заместник министър-председателя по еврофондовете и министър на финансите.

Конкретните бенефициенти следва да опишат в проектните си предложения Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, който съдържа информация за процеса по проверка за спазването на основните права (от страна на бенефициента и партньорите) в рамките на цялостно изпълнение на проекта и документите за съответствие с основните права, включително прилагането на „Контролен лист за проверка на потенциално нарушение на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“, разработен в съответствие с утвърдените Насоки за прилагане на Хартата на основните права на ЕС и Насоки за прилагане на Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания, налични на следния линк: <https://www.eufunds.bg/bg/node/8220>. Информацията се представя в секция 11. „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, поле „Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС²⁹ и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания³⁰“. В *Приложение XXV* към *Условията за изпълнение по процедурата* е даден примерен Контролен лист за адаптиране и ползване от конкретните бенефициенти при изпълнение на проектно предложение след сключване на административния договор за безвъзмездна финансова помощ.

Описаният в проектното предложение *Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания* следва да съдържа информация за процеса по проверка за спазването на основните права (от страна на конкретния бенефициент и партньорите) в рамките на цялостно изпълнение на проекта и документите за съответствие с основните права, включително да предвижда прилагането на „Контролен лист за проверка на потенциално нарушение на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“, разработен в съответствие с утвърдените Насоки за прилагане на Хартата на основните права на ЕС и Насоки за прилагане на Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания. За целта кандидатът може да ползва примерен Контролен лист – *Приложение XXV* към *Условията за изпълнение по настоящата процедура*, който може да адаптира за кандидата и партньорите.

Прилагането на заложените в проектното предложение принципи ще се проследява на етап изпълнение на проекта.

²⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:12016P/TXT&from=ET>.

³⁰ <https://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/2135791921>.

18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта (ако е приложимо):

Максималната продължителност на един проект е **24 месеца**, считано от датата на подписване на административния договор за предоставяне на БФП, но не по-късно от **31.12.2029 г.**

19. Ред за оценяване на концепциите за проектни предложения (ако е приложимо):

Неприложимо.

20. Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения (ако е приложимо):

Неприложимо.

21. Ред за оценяване на проектните предложения:

Оценката на проектните предложения по тази процедура се извършва в съответствие с Глава трета „Предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“, Раздел I. „Общи положения“ и Раздел III. „Директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“ от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ), Глава втора „Правила за оценяване на проектни предложения“, раздел II „Оценяване при директно предоставяне“ от Постановление № 23 на МС от 13.02.2023 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от европейските фондове при споделено управление за програмен период 2021 - 2027 г. (ПМС № 23/2023 г.) и **Критерии и методология за оценка (Приложение XII към Условиата за кандидатстване).**

Оценката по настоящата процедура се извършва от оценителна комисия, определена със заповед на Ръководителя на Управляващия орган (издадена в двуседмичен срок от датата на подаване на проектното предложение). Оценката се извършва на един етап и се документира чрез попълване на оценителен лист в ИСУН, който включва всички приложими критерии. За да бъде одобрено за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, проектното предложение трябва да отговаря на всички критерии („ДА“ или „Неприложимо“) съгласно Таблицата за комплексна оценка на проектното предложение, посочена в **Критерии и методология за оценка на проектно предложение по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Ограмотяване на възрастни (чрез прилагане на подхода ИТИ)“ (Приложение XII към Условиата за кандидатстване).**

В съответствие с чл. 44, ал. 2 от ЗУСЕФСУ оценяването на проектното предложение се извършва в срок до три месеца от крайния срок за подаването му, посочен в т. 25 от настоящите Условия за кандидатстване.

В случай на установени по време на оценката нередовности, непълноти и/или несъответствия на документите, Управляващият орган изпраща на конкретния бенефициент уведомление за установените нередовности, непълноти и/или несъответствия и определя разумен срок за тяхното отстраняване, който не може да бъде по-кратък от една седмица. В уведомлението, което се изпраща на конкретния бенефициент, задължително се съдържа информация, че неотстраняването на установените нередовности може да доведе до прекратяване на производството по отношение на конкретния бенефициент. Срокът по оценяване на проектното предложение спира да тече до датата на отстраняването. Оценката продължава до постигане на пълно съответствие с критериите за оценка (отговор „ДА“ или „Неприложимо“ на всички позиции в оценителната таблица). Искането за предоставяне на информация/документи се изпраща чрез Модула за електронни услуги на ИСУН, за което конкретният бенефициент получава съобщение на електронния адрес, посочен при регистрацията на потребителя, подал проектното предложение. Към проектното предложение може да бъде асоцииран нов профил, различен от профила, от който то е подадено, след изрично заявление, подписано с КЕП от законния представител на кандидата, до дирекция ЦКЗ. В случай че

конкретният бенефициент не отстрани в срок нередовност, непълнота и/или несъответствие с изискванията, производството по процедурата може да бъде прекратено.

Допълнителна информация от конкретния бенефициент – кандидат може да бъде предоставена само по искане на оценителната комисия. За дата на представяне на документите/информацията се счита датата на отговор в ИСУН. Техническият процес, свързан с представянето на допълнителна информация/документация, е описан в Ръководството за потребителя за модул „Е- кандидатстване“ в ИСУН, което е налично на следния адрес: <https://eumis2020.government.bg/bg/s/Home/Manual> .

Комплексната оценка включва както проверка относно административното съответствие на проектното предложение и допустимост на конкретния бенефициент и партньорите, и проектните дейности, така и оценка по същество.

В случай че по време на оценката се установи наличие на недопустими или необосновани разходи, дублиране на заложените дейности и/или разходи и др., надвишаване на максималния размер на безвъзмездната финансова помощ или на максималния размер на разход, определен в настоящите Условия за кандидатстване, или промяна на размерите на единичните разходи, определени в настоящите Условия за кандидатстване, съответните разходи от бюджета на проекта (секция 7 от Формуляра за кандидатстване) ще бъдат служебно премахвани/коригирани или на конкретния бенефициент ще бъдат предоставяни указания и срок за отстраняване на установените нередовности, непълноти и/или несъответствия.

22. Критерии и методика за оценка на проектните предложения:

Оценката по настоящата процедура се извършва въз основа на критерии, одобрени от Комитета за наблюдение на Програма „Образование“ 2021-2027 (КН на ПО), описани в *Приложение XII към Условието за кандидатстване*.

Не се допуска въвеждането на допълнителни критерии за оценка или изменение на критериите по време на провеждането на процедурата.

23. Начин на подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения:

Подаването на проектното предложение по настоящата процедура се извършва в съответствие с разпоредбите на Наредбата за определяне на условията, реда и механизма за функциониране на Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ИСУН) и за провеждане на производства пред управляващите органи посредством ИСУН. Цялата информация е качена на следния интернет адрес: <https://eumis2020.government.bg/>.

Подаването на проектно предложение по настоящата процедура се извършва изцяло по електронен път чрез попълване на уеб базиран Формуляр за кандидатстване и подаване на Формуляра и придружителните документи чрез ИСУН единствено с използването на Квалифициран електронен подпис (КЕП), чрез модула „Е-кандидатстване“ на следния интернет адрес: <https://eumis2020.government.bg> .

КЕП, с който е подписан Формулярът за кандидатстване, следва да е на законния представител на кандидата или на оправомощено за целите на подаването на проектното предложение лице.

Подготовката и подаването на проектното предложение в ИСУН се извършва по следния начин:

Кандидатът влиза в ИСУН след регистрация чрез имейл и парола, избира настоящата процедура от „Отворени процедури“ и създава ново проектно предложение.

Проектното предложение по настоящата процедура се изготвя от конкретния бенефициент – кандидат, съгласно **Указанията на Управляващия орган за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване (Приложение IX към Условието за кандидатстване)**.

Подкрепящите документи към Формуляра за кандидатстване, посочени в т. 24 от Условието за кандидатстване, също се подават изцяло електронно. Посочените документи се описват и прилагат в секция 13 „Прикачени документи“ към Формуляра за кандидатстване.

Съгласно разпоредбите на чл. 23 на Наредбата за определяне на условията, реда и механизма за функциониране на ИСУН и за провеждане на производства пред управляващите органи посредством ИСУН конкретният бенефициент – кандидат подписва с КЕП единствено електронните документи, изисквани в оригинал. Достоверността на електронните копия на документи, приложени към Формуляра за кандидатстване, се удостоверява единствено чрез подписването на Формуляра в ИСУН.

Проектното предложение се подписва с КЕП от законния представител на конкретния бенефициент – кандидат или надлежно оправомощено за целите на подаване на проектното предложение лице. При оправомощаване следва да се приложи Заповед за оправомощаване на лице, което да представлява конкретния бенефициент и да подписва всички документи, свързани с подаването, оценката на подаденото проектно предложение (включително комуникация с оценителната комисия), предоставянето на документи, необходими за подписването на административния договор за предоставяне на БФП и изпълнението на проекта.

Проектното предложение се подава винаги от профила на кандидата, а не от друг профил, тъй като впоследствие именно този профил ще бъде използван за комуникация с Управляващия орган и за отстраняване на установените нередовности по време на оценката на проектното предложение. Към проектното предложение може да бъде асоцииран нов профил, различен от профила, от който то е подадено, след изрично заявление, подписано с КЕП от законния представител на кандидата, до дирекция ЦКЗ.

Системата предоставя възможност за коригиране, запазване и допълване на Формуляра, докато той е в работен режим (чернова). Всеки Формуляр може да бъде записан локално, на файл в специален формат, който може да се отваря единствено от ИСУН.

Максималният препоръчителен размер на всеки отделен прикачен файл към проектното предложение, който се подава чрез системата, е 2 ГБ.

До приключване на работата на оценителната комисия кандидатът има възможност да оттегли своето проектно предложение като подаде писмено искане до Ръководителя на Управляващия орган на ПО чрез секция Комуникация с УО в меню Проектни предложения на ИСУН.

Кандидатът следва да попълва внимателно всички секции на Формуляра за кандидатстване, тъй като грешки или несъответствия, допуснати при попълването му могат да доведат до отхвърляне на проектното предложение.

ИСУН се поддържа от дирекция „Централно координационно звено“ в Администрацията на Министерски съвет и в тази връзка въпроси и запитвания по отношение на функционирането и използването на системата, възникнали в процеса на кандидатстване, следва да се изпращат на следния електронен адрес: support2020@government.bg.

24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване:

Конкретният бенефициент – кандидат по настоящата процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е необходимо да приложи в секция 13 „Прикачени документи“ от Формуляра за кандидатстване следните попълнени и подписани документи:

1. Заповед за оправомощаване на лице, което да представлява конкретния бенефициент и да подписва всички документи, свързани с подаването, оценката на подаденото проектно предложение (включително комуникация с оценителната комисия), предоставянето на документи, необходими за подписване на административния договор за предоставяне на БФП и изпълнението на проекта

(ако е приложимо). *Прилага се, в случай че проектното предложение е подадено от лице, различно от официалния представител на кандидата.*

Документът по т. 1 се подписва от официалния представител на кандидата.

2. Декларация при кандидатстване на кандидата/партньора – попълнена по образец (*Приложение I* към *Условията за кандидатстване*). Декларацията се попълва, подписва и представя от официалния представител на кандидата и на всеки партньор.

В случай че проектното предложение се подава с валиден КЕП на официалния представител на кандидата – конкретен бенефициент, декларираната информация се потвърждава във Формуляра за кандидатстване в секция 12. „Е-декларации“.

В случай че проектното предложение се подава с валиден КЕП на оправомощено лице, декларацията в секция 12 „Е-декларации“ се попълва и подписва от официалния представител на кандидата на хартиен носител и същата се сканира и прикача в секция 13. „Прикачени документи“ от Формуляра за кандидатстване или се подписва с електронен подпис и се прикача в секция 13. от Формуляра за кандидатстване.

Декларацията при кандидатстване на кандидата/партньора (*Приложение I* към *Условията за кандидатстване*) се попълва и се подписва от всички лица, с право да представляват кандидата/партньора, независимо от това дали заедно и/или поотделно, и/или по друг начин.

Посочената по-горе декларация, следва да бъде с дата след датата на обявяване на настоящата процедура и предхождаща или съответстваща на датата на подаване на проектното предложение.

Към момента на кандидатстване обстоятелствата се декларират от кандидата, а преди подписване на административния договор за предоставяне на БФП се доказват:

1. с официални документи, издадени от съответните компетентни органи за обстоятелствата, за които такива документи се издават, или заверени копия от тях, като се спазват изискванията на чл. 2, ал. 1 от Закона за електронното управление;

2. с декларации – за всички останали обстоятелства, които не са били декларирани на предходен етап, или когато е настъпила промяна във вече декларирани обстоятелства.

3. Декларация за партньорство, попълнена по образец (*Приложение II* към *Условията за кандидатстване*) и подадена в ИСУН.

Попълва се и се подписва от кандидата и всички партньори и се прилага към Формуляра за кандидатстване. Документът следва да бъде подписан от официалните представители на кандидата и на всички партньори или от лица, които са оправомощени да ги представляват.

4. Декларация на асоциирания партньор, попълнена по образец (*Приложение III* към *Условията за кандидатстване*) (ако е приложимо) и прикачена в ИСУН. *Подава се, в случай че проектното предложение включва асоцииран/и партньор/и.*

5. Декларация за минимални помощи, попълнена по образец (*Приложение IV* към *Условията за кандидатстване*), подписана и подадена в ИСУН (ако е приложимо).

Прилага се от кандидат/партньор частно училище, ЮЛНЦ, за които е приложим режим „минимална помощ“ за дейностите, които те ще изпълняват.

6. Декларация за разграничаване на неикономическата от икономическата дейност, попълнена по образец (*Приложение V* към *Условията за кандидатстване*) и подадена в ИСУН (ако е приложимо).

Декларацията се подава от кандидати/партньори частни училища, ЮЛНЦ, в случай че в бюджета на проектното предложение са планирани разходи за тях в режим „непомощ“.

7. Помощна таблица (Приложение VI към Условието за кандидатстване). Приложението се подава във файл формат excel.

8. Автобиографии по образец (Приложение VII към Условието за кандидатстване), попълнени и подписани от членовете на основния екип за организация и управление на проекта (*ръководител на проекта; координатор на проекта; счетоводител/финансист на проекта*).

9. Счетоводни документи (Годишен отчет за дейността - ГОД), прикачени в ИСУН съгласно т. 11. и т. 12 от Условието за кандидатстване, ако е приложимо.

Прилага се, в случай че документът не е публично оповестен. В случай че документът е публично оповестен, следва да бъде предоставен линк към източника, в който е наличен.

10. Устав/учредителен акт, удостоверение за актуално състояние, съдебно решение или решение по вписване, удостоверяващо статута на кандидат/партньор – частно училище, ЮЛНЦ, прикачени в ИСУН, когато е приложимо.

В случай че информацията е оповестена в ТРРЮЛНЦ, това обстоятелство ще се проверява по служебен път. В случай че Устав/учредителен акт, удостоверение за актуално състояние, съдебно решение или решение по вписване са налични в други публични регистри, кандидатът/партньорът посочва източниците на информация или прилага документите в ИСУН. Удостоверението за актуално състояние следва да е издадено не по-рано от 3 месеца преди крайната дата на кандидатстване, сканирано и прикачено в ИСУН.

11. Решение на Общинския съвет, с което се изразява съгласие за кандидатстване с конкретното проектно предложение.

Представя се само от общини – кандидати, партньори.

12. Документи, доказващи опит в изпълнение на дейности, сходни или идентични с тези по процедурата и/или участие в изпълнението на поне един проект в сферата на образованието и/или работа с уязвими групи преди датата на обявяване на процедурата.

Представят се от ЮЛНЦ.

25. Краен срок за подаване на проектите предложения:

Крайният срок за подаване на проектното предложение, подписано с Квалифициран електронен подпис (КЕП) през системата ИСУН е: не по-късно от 17:30 часа на 27 януари 2025 г. КЕП, с който е подписан Формулярът за кандидатстване, следва да е на законния представител на кандидата или на оправомощено за целите на подаването на проектното предложение лице.

Съгласно указанията на заместник министър-председателя по европейските фондове и икономическата политика, за час на подаване на проектното предложение се счита времето на приложния сървър на ИСУН, когато са записани окончателните данни и системата е генерирала регистрационен номер, а не времето на локалния компютър на съответния кандидат/конкретния бенефициент.

Съгласно чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕФСУ кандидатът по процедурата може да иска разяснения във връзка с Насоките за кандидатстване в срок до три седмици преди изтичането на срока за кандидатстване. Допълнителни въпроси относно попълването на документацията за кандидатстване се задават в писмена форма чрез електронната система ИСУН, секция „Разяснения по процедурата“.

Разясненията от страна на Управляващия орган се утвърждават от Ръководителя на Управляващия орган или оправомощено от него лице. Разясненията се дават по отношение на Условието за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение като са задължителни за кандидата и се прилагат от оценителната комисия. Въпросите на кандидата и разясненията на Управляващия орган се съобщават (публикуват) на интернет страницата на

Управляващия орган <http://opnoir.bg>, в рубрика „Въпроси и отговори“ и в ИСУН: <https://eumis2020.government.bg> (към документите по процедурата), както и се изпращат на конкретните бенефициенти в 10-дневен срок от получаване на искането, но не по-късно от две седмици преди изтичането на срока за кандидатстване по процедурата).

Проектното предложение по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, следва да бъде подадено само по електронен път с Квалифициран електронен подпис (КЕП) като се използва Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ИСУН) – <https://eumis2020.government.bg>.

26. Допълнителна информация:

Решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и сключване на административен договор:

При наличие на положителен резултат от оценяването, в едноседмичен срок от приключване на оценяването Ръководителят на Управляващия орган (РУО) взема решение за предоставянето на безвъзмездна финансова помощ за одобреното проектно предложение. Решението на РУО се обективира в административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на конкретния бенефициент.

Решение за прекратяване на процедурата чрез директно предоставяне може да се вземе при следните случаи:

- Когато няма постъпило проектно предложение, в случай че е определен краен срок за подаване или когато подаденото проектно предложение е оттеглено;
- При спиране на финансирането по съответната програма или по част от нея;
- В случай че конкретният бенефициент не отстрани в срок нередовност, непълнота и/или несъответствие с изискванията.

Уведомяването на конкретния бенефициент за сключване на административния договор за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се извършва писмено. Писменото уведомление съдържа и изискване на следните документи от кандидата, необходими за подписване на административния договор за предоставяне на БФП:

1. Декларация при кандидатстване на кандидата/партньора (по образец), в случай че към датата на подписване на административния договор са настъпили промени в декларираните обстоятелства на етап кандидатстване (*Приложение I*);
2. Декларация за нередности – по образец (*Приложение XVII*);
3. Финансова идентификация (*Приложение XVIII*);
4. Споразумение за партньорство (*Приложение XX*);
5. Декларация за минимални помощи, ако е приложимо, в случай че към датата на подписване на административния договор са настъпили промени в декларираните обстоятелства на етап кандидатстване (*Приложение IV*). В случай на настъпила промяна в представителната власт, след подаване на проектното предложение се изисква предоставянето на тази декларация от новото лице, което официално представлява кандидата/партньора;
6. Заявление за профил за достъп на ръководител на бенефициента до ИСУН (*Приложение XXIII*), в случай че същото не е подадено чрез „Профили за е-отчитане“ в ИСУН;
7. Заявление за профил за достъп на упълномощено от бенефициента лице до ИСУН (*Приложение XXIV*), в случай че същото не е подадено чрез „Профили за е-отчитане“ в ИСУН;

8. Счетоводна политика на кандидата и партньорите, от която да е видно наличието на разделение на неикономическа от икономическа дейност, ако е приложимо.

Прилага се от ЮЛНЦ, частно училище, в случай че в бюджета на проектното предложение са планирани за тях разходи в режим „непомощ“ и документът не е публично оповестен. В случай че документът е публично оповестен, следва да бъде предоставен линк към източника, в който е наличен.

Правата и задълженията, които възникват за бенефициента, са описани в приложения **административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Програма „Образование“ (Приложение XV към Условието за изпълнение)** и **общите условия при предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по приоритети 1, 2 и 3 по Програма „Образование“ (Приложение XVI към Условието за изпълнение)**, които са неразделна част от договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. В процеса на изпълнение на проекта, бенефициентът следва да се придържа към правилата и процедурите, описани в **Условия за възстановяване на разходите по процедура BG05SFPR001-1.005 „Ограмотяване на възрастни (чрез прилагане на подхода ИТИ)“ – Приложение XIX към Условието за изпълнение.**

Във връзка с чл. 49, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/1060 данните на кандидата по настоящата процедура за БФП, посочени в чл. 49, параграф 3 от същия Регламент, ще бъдат направени достъпни за обществеността.

27. Приложения към Условието за кандидатстване:

Приложения за попълване и подаване в ИСУН:

- Образец на декларация при кандидатстване на кандидата/партньора (Приложение I);
- Образец на декларация за партньорство (Приложение II);
- Образец на декларация на асоцииран партньор (Приложение III);
- Образец на декларация за минимални помощи (Приложение IV);
- Образец на декларация за разграничаване на стопанската от нестопанската дейност (Приложение V);
- Образец на Помощна таблица (Приложение VI);
- Образец на автобиография (Приложение VII).

Приложения за информация:

- Образец на Формуляр за кандидатстване с проектно предложение (Приложение VIII);
- Указания на УО за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване по процедурата (Приложение IX);
- Режим на помощ – нормативна уредба и анализи (Приложение X);
- Указания за попълване на помощна таблица (Приложение XI);
- Критерии и методология и за оценка на проектно предложение по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Ограмотяване на възрастни (чрез прилагане на подхода ИТИ)“ (Приложение XII);
- Таблица на единичните разходи и еднократните суми по процедура BG05SFPR001-1.005 „Ограмотяване на възрастни (чрез прилагане на подхода ИТИ)“ и Програма „Образование“ 2021-2027 и придружаващи документи (Приложение XIII);
- Указание НФ-1 от 09.01.2024 г. на министъра на финансите за третиране на данък върху добавена стойност (ДДС) като допустим разход при изпълнение на проекти по програмите, финансирани от

Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСП) и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), Фонд "Убежище, миграция и интеграция" (ФУМИ), Фонд "Вътрешна сигурност" (ФВС), програмата по Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИУГВП), както и на средствата за финансиране на подхода "Водено от общностите местно развитие" от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ВОМР) на ЕС, за програмен период 2021 – 2027 г. (Приложение XIV).

Приложения към Условието за изпълнение:

- Образец на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Програма „Образование“ (Приложение XV);
- Общи условия при предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по приоритети 1, 2 и 3 от Програма „Образование“ (Приложение XVI);
- Образец на декларация за нередности (Приложение XVII);
- Образец на Финансова идентификация (Приложение XVIII);
- Условия за възстановяване на разходите по процедура BG05SFPR001-1.005 „Ограмотяване на възрастни (чрез прилагане на подхода ИТИ)“ (Приложение XIX);
- Споразумение за партньорство (Приложение XX);
- Въпросници за мониторинг на изпълнението (Приложение XXI);
- Таблица „Изменение на бюджет“ (Приложение XXII);
- Заявление за профил за достъп на ръководител на бенефициента до ИСУН (Приложение XXIII);
- Заявление за профил за достъп на упълномощено от бенефициента лице до ИСУН (Приложение XXIV);
- Образец на Контролен лист за проверка на потенциално нарушение на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (Приложение XXV).